

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

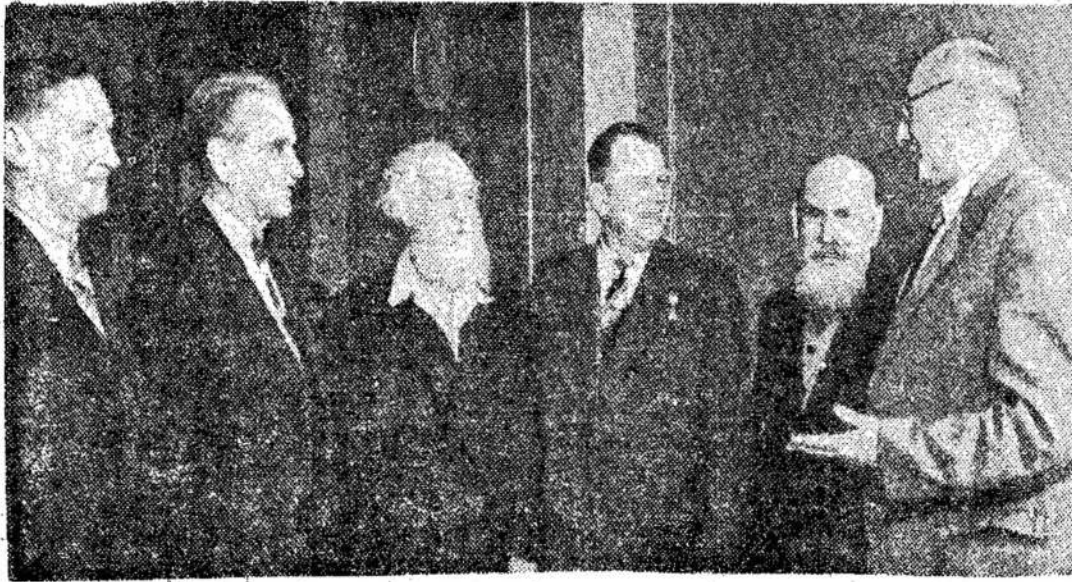
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 23

Pentadienis, Birželio (June) 3, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I X X I X

Vilniuje įvyko Lietuvos žemės ūkio specialistų suvažiavimas. Lietuvos Žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto direktorius P. Vasiņauskas, Visasąjunginio trąšų ir dirvožemio mokslinio tyrimo instituto bendradar-

bis prof. P. Naidinas, Kauno žemės ūkio akademijos profesorius V. Ruokis, Kapsuko rajono Lerniachovskio vardo kolūkio pirmininkas V. Adomavičius, Lietuvos Žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto mokslinis bendradar-

bis J. Strazdas ir Visasąjunginio pašarų mokslinio tyrimo instituto bendradarbis prof. S. Šainas kalbasi respublikinio žemės ūkio specialistų suvažiavimo pertraukos metu.

Ir Turkijos Diktatorius Nuverstas Naujos Valdžios Priešaky Generolas

ANKARA. — Tai dar vienas "demokratijos bulvaras" sugriuvo. Šiuo tarpu Turkijoje Armija be kraujo praliejimo nuvertė premjero Menderes valdžią ir sudarė naują. Perversmas buvo labai staigus ir beveik be pasipriešinimo.

Naują valdžią sudarė armijos vadas leitenantas generolas Cemal Gursel. Jis paimė premjero, prezidento ir apsigynimo ministro postus. Skelbia, kad bus paruošta

nauja konstitucija ir pravesiti demokratiniai rinkimai. Konstitucija busianti paruošta iki liepos mėnesio. Jai paruošti esąs sudarytas komitetas iš intelektualų.

Senosios valdžios ministrai ir apie 100 parlamento narių ir valdančiosios partijos lyderių yra suimti ir uždaryti. Su jais, be abejonės, uždaryti ir premjeras Menderes ir prezidentas Bayar.

Turkija buvo viena iš ištikimiausių NATO šalių. Ji gavo daug paramos iš Jungtinių Valstijų, kaip ekonominės, taip ir militarinės. Turkija palaikė pusės milijono armiją. Atrodė labai tvirtas Vakarų bulvaras. Bet pasirodė, kad Menderes valdžia buvo žmonių neapkenčiama.

Turkija veikiausiai nedarys didelio pakeitimo užsienio politikoj. Bet ji nebebus tokia akla NATO narė, kokia buvo. Menderes buvo atidavęs Turkiją JAV imperalistų tarnybon. Naujas režimas, kaip teigia stebėtojai, busias nepri gulmingesnis, negu buvo Menderes.

Taipgi yra tikimasi, kad bus didelis posukis vidaus politikoj. Laukiama posukio linkui demokratijos. Turkijoje, kaip ir Korėjoje, žmo-

nėms nusibodo kentėti policinį režimą.

Pastaruoju laiku Menderes tiesiog siuto. Varžė, kaip išmanė, spaudą, opozicines partijas. Menderes buvo užsimojęs uždrausti opozicines partijas, spaudą.

Pirmiausia viešai išstojo studentai, bet matyti, kad Menderes valdžios nuvertimas buvo suplanuotas dar prieš tai.

Kiniečiai Siunčia Protestą Premjerui

TORONTO. — Kiniečių visuomenės lyderiai užginėja, kad pusė kiniečių imigrantų atvyko Kanadon nelegaliai. Jie teigia, kad nelegalių imigrantų kiniečių tarpe nėra daugiau, kaip ir kitų tautybių, tad labai neteisinga apkaltinti tik kiniečius.

Kiniečių lyderiai ruošia peticiją premjerui Diefenbakeriui, kurioje jie reikalauja suleisti karališkosios policijos siautėjimą prieš kiniečius, atšaukti teigimą, būk pusė kiniečių imigrantų yra nelegaliai įvažiavę, ir pakeisti imigracijos politiką taip, kad kiniečiai būtų traktuojami lygiai su europiečiais.

N. Chruščiovas Teisino Prezidentą Eisenhowerą

MASKVA. — Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas savo raporte bando teisinti JAV prezidentą D. Eisenhowerą. Jis pareiškė, kad prezidentas Eisenhower trokšta taikos ir iš tikrųjų nežinojęs apie U-2 skridimus šnipinėjimo tikslu. Tą jis pasakė gerai žinodamas, kad pats prezidentas prisipažino, kad šnipinėjimas buvo vedamas pagal jo paties įsakymą.

Bet tuom pat sykiu jis pastebėjo, kad už prezidento pečių yra tamsūs šešėliai tų, kurie užstojo kelią igyvendinimui prezidento taikių intencijų.

Neapsiėjo jis ir be kritikos prezidentui. Jis išpeikė jį už mažą paisymą tarptautinių reikalų. Prezidentas esąs toks žmogus, kurs golfą pastatęs pirm atsakomybės kaip prezidento.

Tarybų Sąjungos premjeras Chruščiovas sakė, kad jis stovi už viršūnių pasitarimą, jeigu toks pasitarimas būtų sušauktas garbingu pagrindu. Toks pasitarimas galėtų, sakė jis, įvykti už 6 ar

8 mėnesių, kada padėtis bus atausus. Jis konferencija, kuri neįvyko, siūlė atidėti 6 mėnesiams, kad kilęs nesutikimas dėl U-2 atauštų.

Jis išreiškė pageidavimą, kad sekančiame viršūnių susitikime dalyvautų ir daugiau valstybių, pavyzdžiui, Kinija, Indija, Indonezija ir rasi daugiau.

Vakariniai stebėtojai, perskaitę jo pranešimą, išreiškė nuomonę, kad Chruščiovo pranešimas buvo daug švelnesnis, negu buvo tikėtasi. Jis palikęs gerą įspūdį jų tarpe.

(Esąs pasitenkinimas ir valstybės departamente Washingtono.)

Chruščiovas taipgi sakė, kad Tarybų Sąjunga pasiruošus testuoti pasitarimus Genevoje dėl nuklinių bandymų sulaukymo, dėl nusiginklavimo. Bet jis išpeikė, kad jeigu Jungtinės Valstijos atnaujinus nuklinius bandymus, tai ir Tarybų Sąjunga bus laisva atnaujinti juos.

Tarp kitko, jis pasijuokė ir iš teigimo, būk jis buvęs priverstas pakeisti atsinešimą linkui viršūnių konferencijos.

Kanadoje Vystosi Svarbūs Judėjimai

TORONTO. — Pastaruoju laiku Kanados žmonės pradėjo pabusti ir matyti reikalingą subrusti už taiką. Štai pora pavyzdžių:

Phillip Noel-Baker, 1959 metų Nobelio dovanos laimėtojas, organizuoja komitetą už nusiginklavimą. Komitetas bus paskelbtas masiniame mitinge Massey Hall, birželio 10.

Į komitetą, tarp kitų, įeis rabinas Feinberg, Rev. James M. Finley, David Baugthier (nuklinio nusiginklavimo universiteto komiteto pirmininkas) ir kiti.

Farley Mowat, pagarsėjęs rašytojas ir šiaurės žmonių gynėjas, paskelbė, kad jis sudaro Komitetą už Kanados Nepriklausomybę.

Jis nori, kad Kanada išeitų iš NORAD. Jis nori, kad Kanada reikalautų Europoje atsikabinimo, o ne organizavimo NATO jėgų.

Gromyko Kaltina JAV Ruošime Agresijos

NEW YORK. — Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Gromyko, atsisveikinimo konferencijoje, pareiškė spaudos atstovams, kad JAV elgiasi kaip taikos priešas.

Tokios informacijos, kokias rinko Jungtinės Valstijos Tarybų Sąjungoj iš orlaivių, taikos trokštančiai valstybei esančios visai nereikalingos.

Tarybų Sąjunga nesiunčianti tokių orlaivių virš JAV, kadangi Tarybų Sąjunga neketinanti pulti ant Amerikos.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba atmetė Gromyko skundą prieš JAV, o vieton to priėmė rezoliuciją, kurioje ragina Tarybų Sąjungą ir JAV siekti susitarimo ir susitarimo.

Rhee Prašvilpęs Apie \$20,000,000

SEOUL. — Naujos vyriausybės kritikai smerkia vyriausybę už leidimą buvusiam diktatoriui Syngman Rhee išvykti į Havajus. Manoma, kad jis ir jo žmona niekad nebegrįš į Korėją.

Finansų viceministras Kim Yong Kap pareiškė parlamente, kad Rhee laike savo prezidentavimo prašvilpė apie \$20,000,000 užsienio valiutos. Galimas daiktas, kad jis užsieniuose susikrovė gražų lizdelį, gerai nujausdamas, kad kurią nors dieną reiks išsinešti. Visi diktatoriai susilaukia tokio galo.

Iš Kanados Gyvenimo

Su pradžia gegužės Kanadoje buvo dar 517,000 bedarbių arba 8.3 procento Kanados darbininkų. Mažėjimas nedarbo, kaip praneša statistikų biuras, šiemet daug lėtesnis.

Eksperto reikalai esą taip pat gana migloti.

Kanados dolerio vertė taipgi smarkiai puola. Pranašauja, kad apie vidurvasarį Kanados doleris bus žemiau Amerikos dolerio.

Pasirodo, kad tie "ekspertai", kurie pranašavo šiuos metus būsiant labai gerus, panašiai klydo, kaip dažnai klysta oro spėjikai.

Karališkoji policija darė kratas eilėse Kanados miestų. Esą susekta, kad buvo atgabenta į Kanadą daug kiniečių nelegaliai. Manoma, kad virš 10,000 kiniečių įgabenta Kanadon nelegaliai, su suklastotais dokumentais.

Tiems emigrantams kainavę nuo \$4,000 iki \$8,000. Didelė didžiama jų atvykę skolintais pinigais. Dabar skolininkai lupą tuos žmones kaip išmanydami. Kiti turį dalintis savo uždarbiais, nes jiems esą grumojama išdavimu, kad jie nelegaliai atvyko. Šie emigrantai gyveną tiesiog vergiškai.

Pelnagrobiai, kaip matote, neturi jokios moralės. Jie nuluptų gyvą žmogų, jeigu būtų pelninga.

Newfoundlando premjeras "apsižiūrėjo" ir pamatė, kad jis nuėjęs per toli darbininkų klausimu.

Girdi, dabar jis unijų uždarymo klausimą atiduosiąs aukščiausiam provincijos teismui. Laike streiko priimtas įstatymas davė teises ministrui uždarinėti tarptautinių unijų skyrius, jeigu matys reikala.

Bet tuom pačiu laiku jis dar sykį prakeikė tarptautinę miško darbininkų uniją, kuri streiko metu buvo uždrausta, ir tarptautinę tymsterių uniją. Unijos prezidentą Hoffą jis išvadino Antikristu ir kitokiais vardais.

Kadangi viršūnių konferencija sugriuvo, tai desperatai vėl pradėjo diskutuoti budavojimą slėptuvių.

Mimico taryba siūlo, kad būtų priimtas įstatymas, kuriuo remiantis namų savininkai nebūtų taksuojami už įrengtas sklepuose slėptuves. Taipgi norima siūlyti, kad federalė valdžia paliuosuotų nuo taksų sumas, išleistas toms slėptuvėms budavoti.

Kam nors bus geras pasipelnymas iš šios "panikos".

Liberalų lyderis Pearsonas labai supykde nekuriuos atžagareivius, kuomet jis

pareiškė, kad jis sutiktų geriau gyvas būti prie komunistų valdžios, negu kad būti sunaikintu atominės bombos.

Laikraščiai prisipildė laisčių, kuriuose sakoma, kad esą geriau mirti kovojant, negu būti po komunizmu.

Pastebėtina, kad tuos laiškus daugiausia rašo atbėgėliai. Žmonės, kurie nešė savo kudašius, palus pasikėlę. Jie nenorėjo kovoti ir mirti kovoje. Tik dabar, atsidūrę už vandenynų, jie pasidarė labai "smart".

Kanadietis

**Paaiškykit Tuos Biznieriūs,
Kurie Skeibiasi
LIAUDIJS BALSĖ**

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aktų ir Akių Specialistas J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-3
Trec. po piet uždaryta
Antrad., Ktv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apaistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. SLIAPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SESELIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikta veiktul pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintiesiems naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

J. JANONIO RAŠTAI. Pirmas tomas. Knyga 436 puslapių. Knygyne Nr. 174.

J. JANONIO RAŠTAI. Antras tomas. Knyga 552 puslapių. Knygyne Nr. 175.

KAIP GRŪDINGOSI PLIENAS. N. Ostrovskis. Apysaka. Knyga 468 puslapių. Knygyne Nr. 176.

RINKTINĖ. Stasys Kapnys. Joje telpa apsakymai, pjesės ir eilėraščiai. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 177.

AUKSTŲJŲ SIMONIŲ LIKIMAS. I. Simonaitytė. Apysaka. Knyga 406 puslapių. Knygyne Nr. 178.

PAVOJINGI KELIAI. J. Dovydaitis. Apsakymai ir "Tilto" literatūrinis scenarijus. Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 179.

ATGAJĖLĖ. L. Didžiulienė-Zmona. Apsakymai-pjesės. Knyga 360 puslapių. Knygyne Nr. 180.

APSAKYMAI. J. Šimkus. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 181.

DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMAI. Vincas Krėvė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 182.

VĒLIAVOS. Įvairių autorių. Apsakymai-apsakos-poezija. Knyga 568 puslapių. Knygyne Nr. 183 ir 184.

DITĖ - ŽMOGAUS KŪDIKIS. Martynas Andersenai Neksė. Apysaka. Knyga 784 puslapių. Knygyne Nr. 185.

SUKILĖLIAI. V. Mykolaitis - Putinas. Kovų dėl žemės ir laisvės vaizdai. Knyga 592 puslap. Knygyne Nr. 186.

GULVERIO KELIONĖ. Jonathan Swift. Aprašymai-satyras. Knyga 436 puslapių. Knygyne Nr. 188.

VAIZGANTO RINKTINIAI RAŠTAI. Pirmas tomas. Knyga 504 puslapių. Knygyne Nr. 189.

VAIZGANTO RINKTINIAI RAŠTAI. Antras tomas. Knyga 488 puslapių. Knygyne Nr. 190.

UŽ ISPANIJOS LAISVĖ. — ATSIMINIMAI. Parašė Ispanijos Demokratiniai Kovotojai. Knyga 512 puslapių. Knygyne Nr. 191.

ŠIAURĖS KELIONĖS. Kazys Boruta. Kelionės aprašymai. Knyga 504 puslapių. Knygyne Nr. 192 ir 193.

UGNIS. Anri Barbiusas. Apysaka. Knyga 420 puslapių. Knygyne Nr. 194.

DARBO GATVĖ. Alf. Bieliauskas. Apysaka. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 195.

DIDŽIŲJŲ TYRULIŲ PASLAPTIS. P. Tarasenska. Istoriniai apsakymai. Knyga 288 puslap. Knygyne Nr. 196.

PO RAUDONA VĒLIAVA. Įvairių Autorių. Apsakymai-poezija. Knyga 408 pusl. Knygyne Nr. 197 ir 221.

IŠ MANO ATSIMINIMŲ. A. Vienuolis. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 199.

SENIONAS. A. Bauža. Apsakymai. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 199.

RYTMETIS UŽGIRIŲ KAIME. Alg. Pocius. Apsakymai. Knyga 128 puslapių. Knygyne Nr. 200.

MEISTERIO SŪNUS. Petras Cvirka. Apysaka. Knyga 350 puslapių. Knygyne Nr. 201.

TAKAIS TAKELIAIS Į DIDĮ KELIĄ. Eug. Tautkaltė. Aprašymas apie Lietuvos liaudies kovas. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 202.

UŽ LIAUDIJS LAISVĖ. J. Macijauskas. Aprašymas užfrontės partizanų kovų. Knyga 528 puslapių. Knygyne Nr. 203.

TARYBŲ LIETUVOJ

1,000,000 Dviraičių Iš Šiaulių Fabriko

Kovo pabaigoje Šiaulių dviračių fabrikas pagamino dviračių, ant kurio rėmo yra numeris "1,000,000". Tiek dviračių pagamino ši įmonė, atsiradusi 1951 metais. Pagrindiniai susirinkimo procesai fabrike mechanizuoti, daugelio detalių gamyba visiškai automatizuota, tačiau įmonė techniškai teberekonstruojama. Netrukus bus paleistas į darbą kompleksiška mechanizuotas ir dalinai automatizuotas lakavimo cechas.

Šiaulių fabriko gaminami vaikiški dviračiai "Ereliukas" ir "Kregždutė" turi didelę paklausą Tarybų šalyje, eksportuojami į 23 šalis. Šiauliuose pagamintus dviračius galima pamatyti Brazilijoje ir Graikijoje, Islandijoje ir Mongolijoje. Kinijoje ir Jugoslavijoje. Neseniai pradėta eksportuoti juos į JAV ir kitas šalis.

Tai buvo prieš dešimt metų. Ragina Baranuskaitė, kaunietės pensininkės dukrelė, ėjo vienuoliktuosius. Ji tada atvyko į Vilniaus dešimtmetės muzikos mokyklos choreografijos skyrių.

Per šį laikotarpį praslinko daug įvykių. Reginutė tapo mokslo pirmūne. Kaip gabią šokėją, ją pasiuntė mokyti į Leningrado choreografijos mokyklą. Baigusi ten studijas, praeitą rudenį Regina grįžo į Lietuvą ir buvo priimta į Lietuvos Valstybinio operos ir baleto teatro šeimą. Reginos svajonė išsipildė — ji tapo artiste.

Atvaizde matome Regina Baranuskaitę šokant Obero operoje "Fra Diavolo" svarbiausią baletinę partiją. Reginos partneris — jos mokslo draugas, jaunas leningradietis artistas Aleksandras Nikolajėvas.

Elektrikinis širdies Stimuliatorius

KAUNAS. — Medicinos instituto asistentas, medicinos mokslų kandidatas Jurgis Bredikis ir radijo bei televizijos darbuotojas Petras Kalakevičius sukūrė originalios konstrukcijos aparatą, kurio pagalba galima reguliuoti širdies ritmą. Nedidelis elektroninis aparatas sukelia impulsus, kurie, pasišęsti į gyvo organizmo širdį, verčia ją dirbti norimu ritmu. Dėl įvairių priežasčių širdžiai staiga nustojus plakti, aparato pagalba galima priversti ją susitraukti ir palaikyti organizme kraujo apytaką.

Aparatas — knygos dydžio dėžutė. Vietos gydytojams tobulina aparatą, nori jį pritaikyti ne tik chirurgijoje, bet ir klinikose.

Unguriai iš Francūzijos

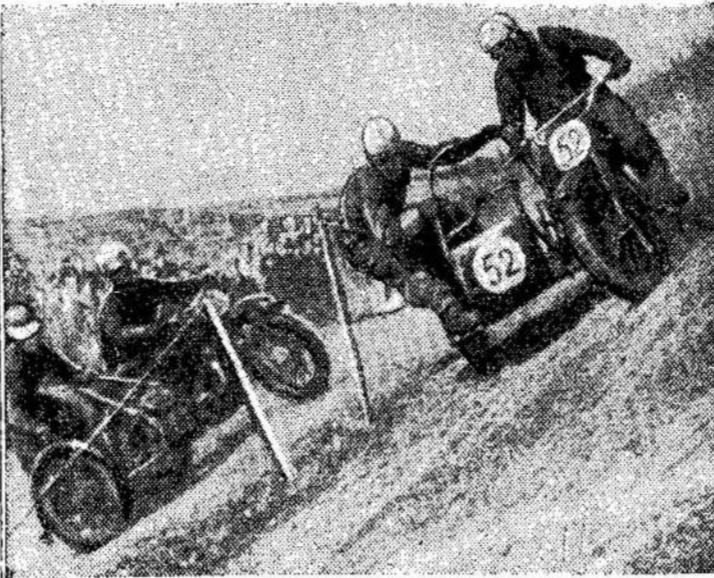
VILNIUS. — Neįprastas krovinyvų gautas iš Prancūzijos. Lėktuvu iš Paryžiaus į Maskvą atgabenta didelė gyvųjų ungiurių partija. Iš čia vertinga žuvis atgabenta į Lietuvą įveisti respublikos vandenyse.

Nemenčinės rajonui teko 12 tūkstančių ungiurių. Visi jie įleisti į Arvydų žuvininkystės ūkio tvenkinius bei ežerus.

Kelialapiai į Kurortus Darbo Žmonėms

Nuo metų pradžios jau šimtai Lietuvos darbo žmonių pailsėjo respublikos sanatorijose ir poilsio namuose, Rygos pajūrio, Kaukazo ir Krymo kurortuose. Šiais metais nemokamus kelialapius į kurortus gaus beveik 22 tūkstančiai Lietuvos TSR darbo žmonių. Be to, tūkstančiai kelialapių į sanatorijas ir poilsio namus jiems bus įgyti, panaudojant įmonių fondo lėšas, kurios sudaro iš atskaitymų nuo pelno. Žymiai plečiamas taip pat profsąjungų organizuojamas turizmas. Keliones po gimtąjį kraštą, Kaukazą, į Maskvą ir Leningradą su profsąjungų turistiniais kelialapiais atliks pusantro tūkstančio Lietuvos darbininkų ir tarnautojų.

Iš viso 1960 metais Lietuvos TSR profsąjungos darbo žmonių sanatoriniam gydymui, poilsiui ir turizmui išleis iš valstybinio socialinio draugimo lėšų daugiau kaip 21 milijoną rublių — beveik 4 milijonais rublių daugiau, negu pernai.

Šeškynės kalnuose (Vilniaus apylinkėse) įvyko motociklininkų sporto sezono atidarymas. Be Vilniaus ir Kauno, šiose varžybose dalyvavo sportininkai iš Klaipėdos, Panevėžio, Rokiškio ir kitų Lietuvos miestų. 350 pirmą vietą iškovojo vilnietis sporto meistras V. Kavalauskas.

Motociklininkų sukiomis mašinomis su priekabomis tarpe kovą laimėjo kaunietis sporto meistras A. Paurys su priekabininku A. Buzu.

Nuotraukoje: vaizdas iš varžybų motociklais su priekabomis. Priekyje — nugalėtojai.

Prietaisų Gamykla

Iš viso metai praėjo nuoties dienos, kai buvo paleista į darbą Kėdainių elektros įrengimų gamykla. Laiko tarpas nedidelis, bet apie jauną gamyklą jau žino Maskvos, Leningrado ir Odesos staklių gamintojai, ji žinoma ir Kinijoje. Per vienerius metus išaugo, išsiplėtė ši gamykla, pradėjo gaminti savo pagrindinę produkciją — magnetinius starterius. Jos cechai įrengti dviejuose dideliuose erdviuose korpusuose, kur įtaisyti naujai tėvyniniai įrengimai. Labai gerai įsisavinę šiuos įrengimus, Kėdainių prietaisų gamintojai kasdien išsiunčia į įvairius šalies miestus šimtus prietaisų.

Gamykla tebestatoma. Dabar statybininkai paruošė naujas patalpas magnetiniams starteriams surinkti. Čia numatoma įrengti konvejerį. Po metų gamykla taps didžiai mechanizuota įmone.

MOTORLAIVIS KAUNO "JŪRAI"

Yra žinoma, kad ryšium su Kauno hidroelektrinės statyba susidarė didžiulė vandens talpykla, kuri pavadinta Kauno jūra. Neseniai Nemuno laivininkystė gavo naują motorlaivį "Nemunas", pastatytą Leningrado laivų statykloje. Motorlaivis kursuos Kauno jūroje, kur laivybos sąlygos dabar sudėtingesnės, negu upėje.

Kauno laivų remonto įmonė baigia statyti dviaukštį debarkaderį, kuris bus įtaisytas šios vandens talpyklos krante. Debarkaderyje įrengiami erdvūs vestibuliai, skaityklos, restoranai

Respublikos Televizija

Pastaraisiais metais Lietuvoje daug padaryta ryšių priemonės išplėsti ir atnaujinti. Tarp miestinės ir miesto telefono stotys, telegrafas, radijas ir televizija aprūpinami šiuolaikine elektronine aparatūra. Tarybų Lietuvos ryšiai savo galingumu, aparatūros kiekiu ir sudėtingumu žymiai pralenkė buržuazinės Lietuvos ryšius. Beveik visi respublikos rajonai aprūpinami telegrafo ryšiais greitai veikiančiais aparatais. Kasmet vis spartesniais tempais didėja automatinė telefono stočių skaičius. Dideli darbai vykdomi telefonizuojant kaimus. Respublikoje telefonuotos visos apylinkių Darbo žmonių deputatų tarybos, remonto-technikos stotys, melioracijos mašinų stotys, tarybiniai ūkiai, kolūkiai, daug mokyklų ir gydymo įstaigų. Didėja kaimo radiifikavimo tempai. Vykdomi darbai "didelės televizijos" programai įgyvendinti. Respublikos teritorijoje baigiamas tiesti Leningrado - Rygos - Šiaulių - Kauno - Vilniaus radiorelinės linijos galinis ruožas. Tai įgalins ne tik priiminti Leningrado televizijos centro transliacijas, bet ir keistis programomis tarp visų Baltijos telestudijų. Kartu statomos respublikos vidaus radiorelinės linijos ir galinigi retransliatoriai, tame tarpe linija Kaunas - Klaipėda. Nutiesus šią liniją, transliacijos iš Vilniaus pradės priiminti ne tik šių miestų gyventojai, o ir gyvenantieji 70-80 kilometrų nuo jų.

Jubiliejinis Lietuvos Rašytojų Kūrinių Leidinys Dvidešimtosioms Tarybų valdžios įvedimo Lietuvoje

Audiniai Dainų Šventei

Šių metų vasarą įvyksiančiai respublikinei Dainų šventei "Gulbės" fabrikas turėjo pagaminti 52 tūkstančius metrų audinių tautiniams kostiumams pasiūti. Šio garbingo užsakymo vykdyti ėmėsi geriausios fabriko darbininkės ir specialistai. Atskirai buvo ruošiamos audinių partijos dainininkams, šokėjams, atsižvelgiant į liaudies tradicijas buvo parenkamos spalvos ir raštai, būdingi Dzūkijai, Žemaitijai, Suvalkijai, Aukštaitijai ir Klaipėdos kraštui. "Gulbės" audėjai padarė viską, kad kiekvienas Dainų šventės dalyvis būtų patenkintas savo apdaru.

Iki balandžio 1 d. fabrikas įvykdė garbingą užsakymą. Viso pagaminta 65 tūkstančiai metrų dekoratyvinių audinių. Šios medžiagos pakaks 10,000 tautinių kostiumų pasiūti.

metinėms atžymėti respublikos grožinės literatūros leidykla leidžia keliasdešimt lietuvių rašytojų knygų. Šių knygų supervisiuose — lakoniškas užrašas: "Tarybų Lietuvos dvidešimtmetis". Jau išėjo iš spaudos A. Biečiaus romanai "Rožės žydi raudonai", J. Marcinkevičiaus knyga "Benjaminas Kordušas", M. Sluckio romanai "Gerį namai", du A. Gudaičio - Guzevičiaus raštų tomai, J. Marcinkevičiaus poema "Dvidešimtas pavasaris" ir t.t.

Su nepaprastu pasisekimu Vilniuje ir Kaune penkias dienas vyko TSRS Didžiojo teatro koncertai. Šis rusų meno meistrų kūrybinis reportas, skirtas Tarybų Lietuvos dvidešimčiai, išsiliejo į didelę rusų ir lietuvių tautų draugystės ir meno šventę.

Svečiai taip pat surengė koncertus "Elfos" elektrotechnikos gamykloje ir "Lelijos" siuvimo fabrike.

Nuotraukoje: šoka Rusijos Federacijos nusipelnusi artistė L. Bogomolova ir baleto solistas S. Vlasovas.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

DAR APIE TĄ ŽVALGYMĄ

Prezidentas Eisenhoweris, darydamas pranešimą apie nepavykusį viršūnių susitikimą Paryžiuje, dar kartą teisingai U-2 žvalgytus Tarybų Sąjungos teritorijos. Girdi, Perly prieklaikos tragedija pamokinus amerikiečius, kad reikia bijoti užpuolimo net ir tuo metu, kada eina pasitarimai. Toks žvalgymas iš oro esąs reikalingas dėl apsisaugojimo nuo netikėto užpuolimo.

Jeigu kas kitas būtų taip kalbėjęs, be abejonės, būtų galima tik pasijuokti. Kada kalba taip prezidentas, buvęs JAV ginkluotųjų jėgų komandierius praėjusio karo metu, dalykas pasidaro rimtas ir reikalaujamas rimtos peržvalgos. Ne "ekspertų", kurie nebegali ar nenori logiškai galvoti, o paprasto sveiko galvojimo.

Yra sakoma, kad amerikiečių žvalgybiniai orlaiviai skrido virš Tarybų Sąjungos daug kartų. Daleiskime, kad jie darė 10 skridimų per metus. Bet gi metai turi 365 dienas. Kadangi dabar lengva susekti tokius orlaivius, nors jie skristų ir 100,000 pėdų aukštumoje (satelitai susekami žiems skrendant 350 mylių aukštumoje), tai labai lengva apsaugoti. Galima net užsimaskuoti nuo jų. Norint staugiai užpulti, galima tai daryti tarp skridimų. Kita, Tarybų Sąjunga yra labai platus kraštas. Šimtas orlaivių ir tai vienu kartu neapreptų.

Reikia atsiminti, kad amerikiečiai turi mintyje ne pėsčintinkų ar paprastų bomberių užpuolimą. Jie turi galvoje tarpkontinentines raketas, atominis sviedinius. Tokiems ginklams nereikia judėti. Užtenka paspausti mygtuką. Apsauga nuo tokio užpuolimo maža ir amerikiečiai, ypač militaristai, labai gerai žino.

Šiais laikais, kada kuri šalis puls, jeigu puls, joki įspėjimai neišgelbės. Sviediniai gali pasiekti už pusvalandžio. Maža laiko pasiruošti. Nesuspėtų žmonės į slėptuves subėgti, jeigu tokios slėptuvės būtų.

Dar vienas dalykas. Daleiskime, kad orlaivis pastebi ką nors. Daleiskime, kad jis nusprendžia, jog yra ruošiamasi puolimui. Ką tuomet daryti? O gal nieko tokio nebus? Gali atsirasti koks kvailys ir tyčia ką nors pranešti.

Tokia padėtis būtų tikras vaikščiojimas ant bedugnės kranto. Tai būtų pavojingiausias dalykas. Toks žvalgymas tiktai sudarytų daugiau progų baisiam nesusipratimui įvykti.

Nereikia manyti, kad tas žvalgymas tikrumoje buvo tam, kad apsaugoti nuo netikėto užpuolimo. Tai buvo žvalgymas Tarybų Sąjungos, bandymas susekti militarines bazes, industrinius centrus, kad būtų lengviau nutaikyti tarpkontinentinius sviedinius. Tai žvalgymas, kokio daromi karo metu. Tai žvalgymas turint mintyje, kad reikalui esant būtų lengviau sunaikinti oponento militarinius ir industrinius centrus. Toks žvalgymas skraidant virš svetimos teritorijos taikos metu, be sutikimo žvalgomos šalies, yra provokacinis, peržengimas šalies suverenumo.

Neišgelbės žmonijos joki žvalgymai, jeigu valstybės nebus pasirengusios sugyventi. Žvalgymas gali tiktai nesusipratimus išsiaukti. Vieną tokį jau turime. Amerikiečių žvalgybinio orlaivio nušovimas jau išsiauktas nesusipratimą. Žvalgymas jau sugriovė vieną konferenciją.

Jeigu tautos susitarę nusiginkluoti ir vykdytų tą susitarimą, tuomet būtų praktiška turėti sekimo postus. Tokie postai galėtų sekti, ar sutartis nelaužoma. Kol to nebus, tai žvalgymas yra pražūtingas. Jis gali daug bloga duoti.

Reikia manyti, kad šis žvalgymas buvo prasimanytas vyriausiajam, kad apsunkinus bent kokį susitarimą. Yra žmonių, kuriems šaltas karas labai pelningas. Jie taikos bijo labiau, negu netikėto užpuolimo. Jie gerai žino, kad niekas nesiruošia užpulti. Bet taikos sudarymas galimas. Tad jie ir daro viską, kad palaikytų šaltąjį karą.

Žvalgymas greitai laiku bus galimas iš sputnikų. Niekas jų nesugaus. Bet taika, sugyvenimas bus ir tuomet tiek pat reikalingi, kaip ir dabar.

DŽIAUGSMAS

V. Rudokas

Praėjo per žemę pavasario liūty,
Pribarstė žiedų į lankas.
Pabudo iš miego berželis nuliūdęs
Ir ištisė saulėn rankas.

Kiekvienas lapelis taip šventiškai žalias —
Jau sprogo visi pumpurai!
Suskambo iš džiaugsmo sidabro varpeliais
Pakilė dangun vyturiai...

Einu ateitin per gyvenimo tiltą,
Negęstančia saule tikiu. —
Juk meilė kaip saulė man širdį sušildo
Iš tavo liepsnų akiai.

Kitų Akimis Žiūrint

(Ištrauka iš Globe and Mail editorialo)

Šioj puodo ir katilo kontroversijoje, Jungtinės Valstijos tur būt pasirodė blogiau, negu Rusija. Kuomet ponas Lodge, tikrumoj, sakė, "Jūs esant tiek pat blogi, kaip ir mes", jis taipgi, tikrumoj, sakė, "Mes esame tiek pat blogi, kaip ir jūs". Iki šiol, JAV saugojosi pastatyti save tokiam pat moraliniame lygyje, kaip Rusija, matuoti save tokia pat miera. Pirmiau JAV stovėjo ar puolė pagal savo principus — ir buvo teisingos, mūsų manymu, taip darydamos.

Virš visa to, buvo juokingas plauko skaldymas, kurį ponas Lodge naudojo gindamas U-2 skridimus. Jis sakė pirmadienį, "Buvimas lengvo, neginkluoto, vienmotorio, nemilitarinio, vieno žmogaus orlaivio nėra agresija". Idomu, kaip ponas Lodge jaustųsi, kaip JAV reaguotų, jeigu rusai atsistų "lengvą, neginkluotą, vienmotorinį, nemilitarinį, vieno žmogaus orlaivį", taip toli į Jungtines Valstijas, kaip Kansas miestas.

Ponas Lodge sakė, kad jis nustebintas, kad Rusija, turėdama daugybę agentų visur, protestuoja prieš "vieną nepavojingą observacinį skridimą". Kaip jau pasaulis labai gerai žino, užtektų tiktai vieno skridimo su viena hidrogeno bomba, kad pradėjus vieną baisiausį naikinimą. Nei viena tauta negali daleisti, kad nežinomas, nepažymėtas orlaivis, skrendas virš jos teritorijos, daro "nepavojingą observaciją".

Ir vėl, ponas Lodge nurodė, kad Rusijos agentai JAV rinko fotografijas strateginių vietovių, kurios buvo "darytos iš daug mažesnių aukštumų, negu 65,000 pėdų (U-2 skridimo aukštis)". Nejaugi ponas Lodge iš tikrųjų tiki, kad šnipinėjimas iš didesnio aukščio yra ne tiek blogas dalykas, kaip iš žemesnio? Argi moralumo laipsnis kyla ar puola kartu su kameros kilimu ar puoli-

mu? Rasi yra toks aukštis, kuriame espionazas pozityviai pasidaro šventu.

Visai atskirai nuo pono Lodge argumentinių absurdų, jo atsinešimas, kurs aiškiai pasirodė pirmadienį, sugestuoja, kad Jungtinės Amerikos Valstijos tebėra prisirišusios prie pavojingo gyvenimo politikos; kad jos mažai galvojo ar visai negalvojo apie sąjungininkų baime. Beveik už mėnesio po to, kai Amerikos U-2 buvo nušautas prie Sverdlovsko, Washingtonas vis dar nesupranta, kad skridimas davė Rusijai pasiteisinimą daryti praktiškai bile ką, kas jai patiko — pavyzdžiui, sugriauti viršūnių konferenciją.

U-2 žvalgybinis skridimas galėjo būti nusikaltimas ar nenusikaltimas; bet jis buvo tikrai pavojinga klaida — ir Washingtono pastangos užsiginti, o vėliau pateisinti, tiktai padidino pavojų. Jeigu JAV dar nesupranta to, jeigu jų ūpas yra lygus išniekintai dorybei, kiti Vakarų Sąjungos nariai turės kalbėti į jas daug aiškiau.

Kanada tikrai turi pareigą šiame klausime. Apgailėtina, kad premjeras Diefenbakeris sakė tą pat kalbėdamas Nova Scotijoje pirmadienį, ką sakė ponas Lodge Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai — "Kaip drįsta rusai skūstis dėl JAV šnipinėjimo, kuomet jie patys šnipinėja visur?" Dar labiau apgailėtina, kad premjeras pasiskelbė, kad Vakarų Sąjunga "paskutinėmis dienomis yra dar geriau susivienijusi, negu iki šiol".

Iš tikrųjų taip nėra. Vakarų Sąjunga liuosuojasi dėl stokos tikros konsultacijos ir kooperacijos. Pastarieji įvykiai dramatiškai iškėlė viršun nebuvimą vienybės sąjungoj; pastarieji įvykiai padalino ją dar labiau. Nariai, kaip Kanada, turėtų matyti ir pripažinti tai.

APIE VISKĄ IR IŠ VISUR

Francijoje įvyko tarptautinis plikių suvažiavimas. Plikių iš visų plikių buvo italas Livio Tamanini.

Džiūrė sudarė trys moterys, kurios naudojo padidinamąjį stiklą persitikrinimui, ar nėra ant jo plikės kokių nors plaukelių.

Plikiai svarstė plikių problemas, tokias kaip: Ar plikumas kenkia karjerai, biznui, meilei.

Tarp kita ko, jie padarė išvadą, kad plikumas gali prisidėti prie tarptautinio susipratimo — su humoru.

Ant Sable salos, 250 mylių nuo Nova Scotijos, yra 250 arklių. Jie yra laukiniai. Kanados valdžia atiduoda juos veltui, jeigu kas pasiimtų. Jiems ten nebeužtenka pašaro.

Ant tos salos gyvena tik tai švyturio prižiūrėtojas.

Kaip ten atsirado arkliai? Manoma, kad buvo iškelta iš laivo keletas arklių kada nors 17-tame šimtmečiuje sudužus laivui.

Sala tik 25 mylių ilgio.

Žemės drebėjimas, pasikartojęs kelis kartus, sugriovė eilę miestelių Čilėje ir pražudė virš 3,000 žmonių.

Nuo žemės drebėjimo pradėjo veikti senai nebeveikią 5 ugnikalniai, atsirado naujų. Drebejimo sukeltos bangos buvo iki 32 pėdų aukščio, bėgo iki 500 mylių per valandą. Visi Ramiojo vandenyno pakraščiai buvo apdaužyti šitų bangų ir padaryta daug nuostolių ir pražudyta gyvybių Filipinuose, Japonijoje ir kitose vietose.

Turkijos parlamente įvyko didelės muštynės. Buvo panaudotos kėdės, suolų staliukai ir kumščiai. Penkiolika atstovų buvo sužeista.

Muštynės kilo, kuomet opozicinės partijos buvęs sekretorius K. Gulek norėjo kalbėti, o pirmininkas neleido. Jis protestavo prieš valdančiosios partijos užsispyrimą baigti diskusijas ant pasiūlymo pakeisti rinkimų įstatymą. Pirmiausia metė kėdę į jį valdančiosios partijos atstovas, o po to prasi-dėjo tikras muštynės.

MANILOJ PRIGERĖ 150 ASMENŲ

MANILA. — Šis miestas ir apylinkės pergyvena potvinių, kokio tur būt niekad nebuvo. 150 asmenų prigėrė ir 5,000 liko be pastogės. Medžiaginiai nuostoliai sieks virš \$2,000,000.

Virš 15,000 žmonių nukentėjo nuo potvinio.

Pastabos

Šį met vasarą, liepos mėnesį, Lietuvoje įvyks didelės išskilmės — dvidešimties metų sukakties minėjimas, kai Lietuva įsijungė į Tarybų Sąjungos respublikų šeimą.

Sios sukakties minėjimas yra vainikuojamas dainų švente:

Sioms išskilmėms bei dainų šventei, kaip matome iš Lietuvos spaudos, dabar Lietuvoje rengiasi visi.

Vienu žodžiu, — tą Lietuvos šventę rengiasi iškilmingai minėti visa Lietuva.

Be abejo, tų iškilmių proga, Lietuvą aplankys pulkai turistų ir svečių iš visų šalių.

Jų tarpe, jau žinome, bus ir amerikiečių lietuvių.

Jų net dvi turistinės grupės rengiasi ta proga vykti į Vilnių — į Lietuvą.

Na, o kaip su kanadiečiais?

Jau galima pasakyti, kad ir kanadiečiai neatsilik.

Grupė kanadiečių lietuvių, Literatūros Draugijos narių, jau organizuojasi ir ruošiasi žygiui.

Nors tai nebus didelė turistinė grupė, bet vis tik ji susidarys.

Mūsų visų nuoširdus linkėjimas yra, kad jiems pavyktų jų užsibrėžimus.

O tie, kurie negalime vykti, ar dar šiuo kartu nesiryžtame kelionei, kreipkime savo dėmesį į mūsų organizacinius reikalus.

Nors vasaros laikotarpis gal ir nėra jau taip parankus dėl didesnių organizacinių užmojų, tačiau, rodos, kad šį tą galima atlikti.

Šiuo tarpu ypatingai svarbu atsimentinti mūsų pažangiąją spaudą ir dėl jos išlaikymo pasidarbuoti.

Vasaros laikas mūsų laikraščiams yra pats sunkiausias.

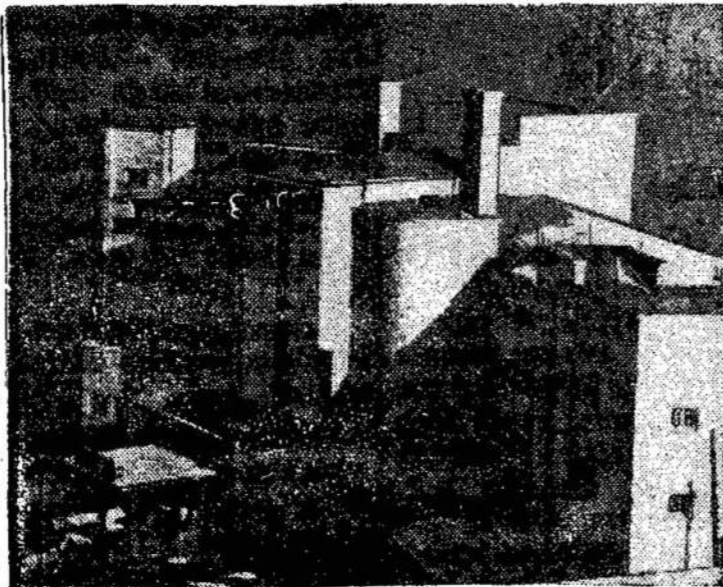
Tuo laiku labiausiai pritrūksta korespondencijų — tai dėl laikraščio puslapių, o dėl izdo — pinigines paramos, aukų.

Gerieji LB draugai ir draugės, atsiminkite tai ir atokite talkon.

Šaltojo karo įkarščiui atsinajinus, visi matome, kaip sukliuro tarptautinė atmosfera.

Didlapiai perpildyti bauginančiais šūkiais, o televizija įvairiausių propagandistų išvedžiojimais. Visi jie stengiasi įrodyti, kad Chrusčiovas yra "bad boy".

Bet, tačiau, nežūrint visų komentarų ir išvedžiojimų,

Rumunijos Liaudies Respublika. Naujas 2,800 vietų viešbutis Karpatų kalnuose, netoli Sinajos miesto.

Ką Kiti Rašo

Pastaba prezidentui. Kaip tu man, taip aš tau.

Beveik mūsų kaimynystėje Long Islande išeina angliškas dienraštis "Long Island Press". Gegužės 18 dieną jame tilpo gana rimta James Marlow kolumna.

Mr. Marlow savo kolumną baigia tokiu visiems amerikiečiams klausimu:

"Kaip jūs manote, Eisenhoweris turėjęs būtų pasielgę viršūnių konferencijoje, jeigu Chrusčiovas būtų atsiantęs šnipinį lėktuvą ant Jungtinių Valstijų ir davęs suprasti, kad jis ir ateityje taip darys?"

Tai be galo rimtas klausimas. Apie jį turėtų rimtai pagalvoti kiekvienas su šaltu protu dar neatsisveikinęs amerikietis.

Kitas taipgi rimtas klausimas. Kaip žinia, prieš Japoniją išvien kariavo Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga. Bet po karo Jungtinės Valstijos atskirai vienos pasirašė taikos sutartį su Japonija be leidimo ir sutikimo Tarybų Sąjungos.

Tai kodėl dabar Tarybų Sąjunga neturėtų teisės pasirašyti sutartį su Rytine Vokietija ir pavesti jos apiekon visus kelius į Berlyną?

Juk kas vieniems gerai ir teisinga, tas pats turėtų būti

Washingtono imperialistinė ir provokacinė politika skverbiasi viršun.

Niekas neįstengia jos nugramzdinti, paslėpti.

Ji, ta bežodė tikrovė, kyla viršun ir pliekia Vakarų reakcinius vadovus.

Būkime tikri, kad po šitos pirties, reacionieriai ateityje bus atsargesni su provokacijomis, o gal ir žmoniškėsn.

Sis aštrus sąjudis laikui bėgant aprims ir išeis į naują taikos labui.

Z. Janauskas

gerai ir teisinga ir kitiems. Būkime logiški. Be logikos politika su siuntinėjimu šnipinėjimo lėktuvų jau privirė daug tarptautinės košės ir privėdė pasaulį prie didžiausio pavojaus.

— A. Bimba

Kanada ir Jungtinės Valstijos

Ekonominiu atžvilgiu Kanada darosi vis labiau prigulminga nuo Amerikos. Amerikos kapitalistų investimentai Kanadoje didėja diena ne metu. Jei 1945 metais jankiai kontroliavo Kanadoje 1.085 įmones ir stambius bižnius, tai 1956 metais kontroliuojamų įmonių skaičius išaugo iki 4.043. Jankiai giliai suleido šaknis į manufaktūrą, kasyklas, naftos resursus, elektrą.

Be įmonių, kurias amerikiečiai kontroliuoja tiesioginiai, yra daug įmonių bei kompanijų kurias jie kontroliuoja kaip kanadiškių partneriai.

Nuo 1945 iki 1956 metų jankių investuotas kapitalas išaugo nuo \$4,990 milijonų iki \$12,000 milijonų. O šiuo laiku investimentai pasiekė \$16,000 milijonų.

Jankių pilnai fantastiški.

Ši ekonominė Kanados priklausomybė nuo Amerikos monopolistų atsiliepia ir ant Kanados prekybos su užsieniu. Kanada importuoja vis daugiau prekių iš Amerikos, o savo prekių, daugiausia žaliavos, eksportuoja mažiau. 1957 metais Kanada įgabeno prekių iš Jungtinių Valstijų už \$4,024 milijonus, o išgabeno tik už \$1,170 milijonų.

Dalis Kanados kapitalistų labai nepatenkinti JAV monopolistų invazija Kanadon. Prieš pereitus rinkimus konservatorių vadas Diefenbaker labiausia kritikavo liberalus, kad jie visame kame eina Amerikos uodegoje ir kad esą reikalinga sulaukyti

jankių ekonominę invaziją. Tuo pagrindu labiausia konservatoriai ir laimėjo rinkimus. Bet jiems laimėjus, Kanados ekonomika pasiliko tose pačiose vėžėse.

Didėjant ekonominei priklausomybei, didėja ir politinė priklausomybė ir šalto karo nuotaikos vadovaujančiose viršūnėse. Industriniai ir finansiniai Kanados tūzai įsikabinę į jankių politikierių skvernus, nors Kanados žmonės nori taikos ir tokių sąlygų, kad jie būtų pilni savo krašto ir jo lobių savininkai, Kanados liaudis griežtai nusistatius prieš Amerikos spekuliantus, kurie terioja gamtinius šalies turtus. Net konservatyvės darbo unijos nori daugiau nepriklausomybės ir pradeda galvoti apie atsiskyrimą nuo Amerikos darbo unijų biurokratų.

Kaip jau sakėme, net dalis Kanados kapitalistų nori ištrūkti iš tų tramdomųjų marškinių, kuriuos užnėrė ant kanadiečių gyvenimo ir ekonomikos Amerikos monopolistai ir spekuliantai.

Sujūrimas viršūnių konferencijos Paryžiuje smarkiai paveiks Kanados visuomenę, nes ji tikėjosi ir laukė šaltojo karo pabaigos.

— Vilnis

"Buvo liūdni ir skaudūs"

Tiktai dabar Clevelando smetonininkų laikraščio bendradarbis Bronys Raila prabilo apie Jono Deksnio išpažintį apie fašistinių banditų veiklą Lietuvoje. Matyt, ilgai jam ėmė apsigalvoti, nes pasisako, kad jau kovo 1 d. matęs ir skaitęs tą Deksnio išpažintį Vilniaus "Tiesoje". Jis sakosi Deksnį gerai pažinęs ir ilgus metus stebėjęs jį veikloje.

Tai kaipgi to Deksnio pareiškimas palietė šią smetonininkų orakulą? Tegu jis pats pasisako. Raila rašo:

"Nėra reikalo veidmainiauti. Neabejojau, o šiandien po pasiteiravimų ir tikrai žinau, kad Jono Deksnio pareiškimai jo buvusiems draugams ir kai kuriems kitiems tuos reikalus arčiau pažinusiems tautiečiams buvo labai liūdni ir skaudūs.

"Neneigsiu, kad ta praėjusio kovo 1 diena, man buvo slogiai niūri, neapsakomai liūdna, viena iš pačių skaudžiausių per daugelį metų. Ne netikėta, ne nelaukta, ir ne staigmena... Bet kai ji pagaliau atėjo, — vis dėlto tai buvo skaudus smūgis"...

Jonas Deksnys susiprato, pamatė klaidą ir metė piktą užsiėmimą, kuris buvo nepateisinamas ir be galo lietuvių tautai žalingas. Už tai jį galima pasveikinti. Bet kaip su Raila? Ko jis laukia ir tikisi? Nejaugi jo sąžinė jo dar vis negrauzia? Nejaugi jis ramia sąžine dar ir šiandien gali dalyvauti "laisvinimo"

ŠYPSENOS

Abu apsiriko

Kartą Bernard Shaw važiavo į Londoną. Jo bendrakeleivis apsižiūrėjo neturį piniginės ir tuoj pat pavadinno garsųjį dramaturgą kishenvagiu. Tačiau netrukus piniginė atsirado, o įaikarščiaavęs keleivis atsiprašė.

Vėliau konduktorius tarė: "Jūs galite užgaulioją paduoti į teismą".

"Et," mostelėjo ranka Shaw, "būtų bereikalingas triukšmas. Juk abu apsirikom: jis palaikė mane vagimi, o aš jį padoriu žmogumi".

Patenkintas darbu

Išleido motina sūnų į Kanadą ir prigrasė, kad jis niekad neiškryptų iš tikėjimo, būtų pavyzdingas katalikas.

Po kiek laiko jis parašė motinai laišką:

"Tai puikus kraštas. Ir kaip jūs manot? Aš gavau darbą prie griovimo protestoniškos bažnyčios. Ir dar gerai užmoka!"

Jis viską matė

"Jums tiktai vienas pasirinkimas", tarė gydytojas. "Arba jūs turite mesti gėres alkoholį arba netekti regėjimo".

"Ir ką gi padarysi", atsakė šaltai senis. "Aš jau visko mačiau, tai nedaug ką nustosiu".

rakete? O gal iš viso nesąmonė kalbėti apie sąžinę su žmonėmis, kurie kasdien pikčiausiai nuodais apspiaudo lietuvių tautą tik už tai, kad jinai pasirinko socialistinį kelią į laimingą ir šviesų rytojų? Iš tikrųjų, ar galima kalbėti apie sąžinę ir žmoniškumą su tais, kurie ištroškusiai tebelaukia į Lietuvą sugrįžtant smetonininkų viešpatavimo? Žinoma, kol žmogus gyvas, jis dar gali pasitaistyti. Todėl gal nereikėtų visišškai išsižadėti ir Railos. Juk ir jis dar gali pasekti Jono Deksnio pėdomis.

— Laisvė

DVIDESIMT METŲ NUO DUNKIRKO

DUNKIRK. — Pabaigoj šios savaitės sukaks 20 metų, kaip 338,226 britai, francūzai ir belgai pabėgo iš čia į Britaniją vokiečiams sumušus sąjungininkus ir apsupus juos.

Evakuacija truko nuo gegužės 6 iki birželio 4.

Britanijos, Francijos ir Belgijos praėjusio karo veteranai ruošiasi paminėti čia tą įvykį.

Mes ir Mūsų Ateitis

Motiejus Šumauskas

Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas

Be abejo, visi prisimenate praėjusiais metais mūsų šalyje įvykusį pirmąjį gyventojų surašymą. Rezultatų nekantriai laukė ir mūsų draugai ir priešai. Draugai norėjo išgirsti naujausias ir tiksliausias žinias apie mūsų laimėjimus, priešai — tikėjosi surasti silpnumo požymių, pasidžiaugti jais.

Ką gi atsakė gyvenimas 15 surašymo metu iškeltų klausimų?

Dar ne visi duomenys galutinai apdoroti, susumuoti. Tačiau ir dabar galima atsakyti daugeliui jūsų, "švyturio" skaitytojai.

Laikraščiuose jau buvo paskelbta, kad 1959 metų sausio mėnesio 15 dieną visoje Lietuvoje gyveno 2,711 tūkstančių žmonių. Taigi gyventojų dabar 169 tūkstančiai mažiau negu 1939 metais.

— Gyventojų mažėja! Kalta Tarybų valdžia! — apsiptotoje šaukia į užsienį pabėgę tautos išdavikai.

Kaip iš tikrųjų atsitiko, kad Lietuvoje sumažėjo gyventojų skaičius? Kas kaltas?

Dabar mažiau žmonių gyvena tik dviejose Tarybų Sąjungos respublikose — Baltarusijoje ir Lietuvoje. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse lietuvių ir baltarusių žemės arčiausiai ribojosi su hitlerine Vokietija. Ir fašistų smūgiai iš karto užgriuvo ant mūsų galvų. Lietuva pirmoji patyrė okupaciją ir nuo jos ilgiausiai kentėjo. Mūsų mažame krašte vokiškieji ir lietuviškieji fašistai išžudė apie 700 tūkstančių žmonių. Didžioji šių kankinių dalis — ne mažiau kaip 400 tūkstančių — buvo vietiniai Lietuvos gyventojai. Nuo hitlerinių fašistų ir jų pačių lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų rankos, kurie dabar kaltina Tarybų valdžią, žuvo kiekvienas septintas Lietuvos žmogus (neskaitant tarybinių karo belaisvių ir atgabentų čia žudyti iš kitur)! Gili žaizda padaryta mūsų mažam kraštui. Ir jai išgydyti neužteko net penkiolikos metų.

Buvo dar ir kitų priežasčių, stabdančių gyventojų skaičiaus didėjimą. Dešimtis tūkstančių Lietuvos žmonių hitlerininkai prievarta išvarė darbams į Vokietiją. Dalis jų ten žuvo. Okupacijos metais į pasaulį atėjo mažiau ir naujagimių. Daug gyvinių išplėšė infekcinės ligos. Hitlerininkai ir jų lietuviškieji pavalikai visiškai nesirūpino liaudies sveikatos apsauga. Trūko būtiniausių

medikamentų, net paprasčiausio muilo. O kas gali apskaičiuoti, kiek sveikatos žmonėms sugadino fašistinis teroras, nuolatiniai persekiojimai, maisto stoka. Šios pasekės buvo jaučiamos ilgai. Kas tapo invalidu, neteko artimųjų — jaučia jas ir dabar. Nemaža geriausių žmonių žuvo ir nuo pirmaisiais pokario metais siautusių buržuazinių nacionalistų ir buožių banditizmo, kuris buvo kurstomas iš užsienio.

Karas visada labai negailestingas vyrams. Ir todėl vyrų pas mus mažiau, kaip moterų. Net 220 tūkstančių. Tačiau po karo gimsta maždaug tiek pat berniukų ir mergaičių, berniukų net kiek daugiau. Skirtumas tarp vyrų ir moterų skaičiaus savaimė mažėja. Reikia manyti, kad ilgai jo visiškai nebus.

Kuo dabar verčiasi mūsų moterys ir vyrai?

Buržuazijai valdant, daugiau kaip trys ketvirtadaliai visų dirbančiųjų vertėsi žemės ūkiu. Dabar vaizdas kitoks. Beveik pusė — apie 40 procentų Lietuvos žmonių dirba miestuose. Ar tai reiškia, kad žemė blogiau įdirbama? Visiškai ne. Šiandien arklį pakeitė traktorius, varginantį sodiečio fizinį darbą vis plačiau pakeičia įvairios mašinos. Todėl mūsų laikais žymiai daugiau žmonių dirba miestuose, gamina pramonės produkciją. Lietuvos fabrikai ir gamyklos jau dabar duoda dešimteriopai daugiau įvairių gaminių, negu paskutiniaisiais buržuazijos valdymo metais. Tik visoms tarybinėms respublikoms nesavanaudiškai padedant, Lietuva tokiais sparčiais tempais galėjo ugdyti savo pramonę. Liaudies ūkyje darbininkų ir tarnautojų padidėjo keturgubai. Dabar jų beveik 650 tūkstančių! Ateityje didžioji žmonių dalis gyvens miestuose.

Kadangi moterų yra daugiau, matyt, apie jas reikia plačiau papasakoti.

Lietuvos moterys dirba įvairiausius darbus. Mes esame tos nuomonės, kad jos ir toliau dirbs. Kuri moteris nori užsidaryti vien siaurame namų ruošos rate? Tuo labiau, kad trumpės darbo diena, bus gaminama daugiau maisto produktų — pusfabrikačių, turėsime daugiau ir geresnių valgyklų, kavinių, restoranų, komunalinio bei buitinio aptarnavimo įmonių. Steigiamos naujos ikimokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo įstaigos, mokyklos — internatai.

Daugiausia moterų sutiksime visuomeninio maitinimo, prekybos, sveikatos apsaugos, švietimo įstaigose, lengvosios ir maisto pramonės įmonėse, žemės ūkyje. Jos — puikios gyvulių augintojos, darbščios laukų darbininkės. Visuose mūsų visuomenės darbo baruose, ir ypač žemės ūkyje, moterys sudaro didelę jėgą.

Mūsų partija nuolat rūpinasi šeimomis. Kartu su nauja gyvybe jose atsiranda naujosios ateities daigas. Vaikas — būsimasis komunizmo statytojas — šeimoje formuoja savo būdą. Sekdamas tėvų pavyzdžiu, jis įgauna pirmuosius gerus ir blogus įpročius.

Daugiau kaip milijonas Lietuvos vyrų ir moterų yra sukūrę šeimas. Statistika rodo, kad mūsų vyrai daugiausia veda 25-29 metų amžiaus. Merginos paprastai išteka kiek jaunesnės, sulaukusios 20-24 metų. Nežiūrint į tai, kad dar trūksta butų, santuokų vis labiau daugėja. Štai tik vienas pavyzdys: 1950 metais Lietuvoje vestuvės šventė 23,246 jaunavedžiai, o 1958 metais — 29,580 jaunųjų. Vedybas reikia laikyti krašto gerovės barometru. Ir džiugu, kad jis vis smarkiau kyla. Juk tvirta šeima yra vienas svarbiausių socialistinės visuomenės ramsčių. Pas mus auga ir gimimų skaičius, kuris viršija paskutiniuosius buržuazijos valdymo metus. Daugiausia mažylių į mūsų kraštą ateina kartu su pavasariu — kovo, balandžio, gegužės mėnesiais. Todėl nenuostabu, kad gimtadienius švęsti tenka daugiausia vienu metu — pavasarį; ir vis dažniau. Juk kiekvienas tūkstantis Lietuvoje gyventojų per metus, daugiausia pavasarį, pasipildo ištiesu būriu naujų piliečių — 23 berniukais ir mergaitėmis.

Džiugu, kad mūsų moterys padovanoja vis daugiau sūnų ir dukterų. Bet mes džiaugiamės ne vien tuo. Gal dar reikšmingesnis yra kitas faktas Lietuvoje mažėja žmonių mirimai. Buržuazijai valdant, Lietuvoje kasmet iš kiekvieno tūkstančio gyventojų mirdavo 17-13 žmonių. Dabar gi miršta tik aštuoni.

Ir tas skaičius mums atrodo per didelį. Tiesa, jis aiškiai mažėja. Analizuodamas šiuos duomenis, prisiminkiu dar 1935 metais prof. A. Rimkaus padarytas išvadas. Profesorius rašė, jog esą nemaža simptomų ir net duomenų, kad artimoje ateityje Lietuvoje tenka laukti natūralaus gyventojų prieaugio

mažėjimo. Tuos spėjimus vėliau patvirtino statistika. Buržuaziniais laikais natūralus gyventojų prieaugis tikrai buvo linkęs mažėti. Dabar jis aiškiai didėja, ir jau daugiau kaip pusantro karto viršija 1939 metų lygį.

Kur paslaptis? Kodėl mūsų laikais sumažėjo mirtinumas?

Bendras darbo žmonių gerovės kilimas, nemokamas ir nuolat gerinamas gydymas, plačiai taikomos profilaktinės bei higienos priemonės, medicinos rūpinimasis motina ir vaiku, visiems darbo žmonėms prieinamas sveikėnis ir skanesnis maistas, tinkamai organizuotas poilsis, gamybos mechanizavimas bei automatizavimas, kuris palengvina žmonių darbą, masinis sportas — štai kas prailgina mūsų amžių. Kad būtų aiškiau, galia pailiustruoti keliais faktais. Prieš karą vienas gydytojas teko 1,400 Lietuvos gyventojų. Dabar — 590. Ir jis medicininę pagalbą teikia veltui. Švedijoje vienas gydytojas aptarnauja 720 žmonių. Anglijoje — 850, o tokioje Turkijoje — net 3,730 gyventojų. Buržuazijai valdant, Lietuvoje nebuvo vėdama statistika, kiek ir kurių maisto produktų vidutiniškai suvalgo vienas žmogus. Bet iš to meto gamybos, importo ir eksporto duomenų galima nustatyti kai kurių produktų suvartojimą. Pavyzdžiui, kiekvienas Lietuvos gyventojas dabar per metus suvartoja 22 kilogramus cukraus — du - tris kartus daugiau, negu buržuaziniais laikais. Žmonės seniai pamiršo sacharino skonį. O kas gimė po karo, tas jo ir visiškai nežino. Sviestas, nugriebtas pienas smetoniniais laikais kaime ir mažai apmokamiems miesto darbininkams buvo šventiniai patiekalai. Dabar — įprastas valgis. Biralinės duonos ir kvapo nebeliko. O ką bekalbėti apie drabužius. Vyžos, klumpės, marškonės kelnės — seniai muziejinės relikvijos.

Skaitytojai domisi, koks ilgiausias žmonių amžius Lietuvoje, kas ilgiau gyvena — vyrai ar moterys?

Po gyventojų surašymo paaiškėjo, kad daugiausia senyvų amžiaus žmonių šiuo metu yra Jiezno, Lazdijų, Alytaus rajonuose. Respublikoje užregistruota puspenktos šimto senelių ir bobučių, pragyvenusių visą šimtmetį ir dar ilgiau. Daug šimtamečių galime sutikti Kelmėje ir jos apylinkėse. Seniausiai Lietuvos gyventojai — Zosė Miniotienė iš Kelmės rajono šventaragių kaimo neseniai sukako 122 metai. Apilamai, moterys gyvena ilgiau. Sulaukusį 80 ir dau-

giau metų moterų yra dvigubai ar net trigubai daugiau negu vyrų. Mokslininkai šiuo klausimu pasisako labai plačiai ir įvairiai. Bene pagrindinė moterų ilgo amžiaus priežastis — lengvesnis darbas. Bet ar nereikėtų pagalvoti mūsų vyrams apie tokius neigiamus įpročius, kaip rūkymas ir ypač nesaikeingas degtinės vartojimas. Kam be reikalo sau trumpinti gyvenimą? Girtavimas trukdo našiai dirbti, dažnai suardo šeimas. Visi turime atkakliau kovoti už fiziškai ir moraliskai sveiką žmogų, tvirtą šeimą. Man, kaip "švyturio" skaitytojui, atrodo, kad ir šio žurnalo puslapiuose, šalia kitų labai svarbių problemų, reikėtų skirti daugiau vietos draugystės, meilės, šeimos, moralės, žmonių auklėjimo komunistine dvasia klausimams. Kartu su visapusišku gamybos tempų didinimu, švietimo ir kultūros kilimu, sveikatos apsaugos stiprinimu, šie klausimai, įžengus į išplėstinę komunizmo kūrimo stadiją, turi pirmąją reikšmę. Mūsų ateities žmogus — tai geriausiai pasaulyje materialiai aprūpintas, visapusiškai išspręsęs, tauriausios sielos žmogus.

Į užsienį išbėgusi saujelė lietuviškų buržuazinių nacionalistų, kuriems visai nerūpi mūsų liaudies ateitis, stengiasi visai apšmeižti Tarybų Lietuvą. Praradę viltį atgauti savo fabrikus ir dvarus, jie šaukia, kad reikia ieškoti naujos "tėvynės". Vienas toks jų "ideologas" K. Pakštas, seniai nebeturintis jokios moralinės teisės vadintis mūsų tautiečiu, siūlo lietuviams persikelti į Britų Hondurasą. Perkaršęs profesorius net parinko ten vietą "mikrostatinei" lietuvių valstybei. Tegu jie sau steigia tą "valstybę" kaip išninkams buvo šventiniai patiekalai. Dabar — įprastas valgis. Biralinės duonos ir kvapo nebeliko. O ką bekalbėti apie drabužius. Vyžos, klumpės, marškonės kelnės — seniai muziejinės relikvijos.

Mūsų respublika nuo senos daigianacionalinė. Kartu su lietuvišiais čia gyvena ir drauge stato komunistinę ateitį įvairių tautybių žmonės. Rusų ir lenkų yra po 230 tūkstančių, baltarusių — 30 tūkstančių, žydų — 25 tūkstančiai, ukrainiečių — 18 tūkstančių, vokiečių — 11 tūkstančių, latvių — 7 tūkstančiai, totorių — 3 tūkstančiai. Kitų tautybių žmonių nedaug, ir tikslūs skaičiai vėliau paskelbs Statistikos valdyba. Visų tautybių Lietuvos gyventojai tarpusavyje kuo puikiausiai sutaria, broliškai gyvena.

(Bus daugiau)

Blaivesni Balsai

Plačiai žinomas žurnalistas, kritikas ir autorius, Walter Lippmann, rašo, kad sugriuvimas viršūnių konferencijos labai daug blėdies pridarė Amerikai. Ir dabar:

“Atsipeikėję nuo didelio sukrėtimo turėsime ant griuvėsių pradėti atbudavimą. Teks pradėti toje vietoje, kur daugiausia žalos padarėta”.

Kur ta vieta ir kas daugiausia žalos padarė? Lippmannas teigia:

“Ne tame ką Nikita Chruščiovas sakė ar padarė mums, bet ką mes patys sau padarėme. Mes patys pirmiausia padarėme sau didelę žaizdą”.

“Žaizda padaryta visa eile įsiklampočių rimčiausiais klausimais ir mūsų aukščiausiose vietose. Tos klaidos nevien sukėlė rusų pasipiktinimą, bet ir mūsų aliantų abejones, kad mes galime vadovauti pasauliui taikos reikaluose”.

Chruščiovo rūstus atsiliepiamas apie prezidentą sukelia prezidentui simpatijas, sako Lippmannas, bet reikia neužmiršti, kad tos klaidos (šnipavimas, užsigynimas, paskui prisipažinimas) labai giliai pažeidė kitų šalių pasitikėjimą JAV.

Užgyrimas prezidento elgėsi viršūnių susitikime ir JAV vyriausybės įsiklampočių ne tik nepagerins reikalo, bet parems klaidų darymą toliau ir daugiau nepasitikėjimo sukels kitose šalyse, sako Lippmannas. Tik kritika, reikalavimas taisyti tas pavojingas klaidas, gali pagerinti padėtį. Jis toliau sako:

“Tokioje situacijoje kaip mes dabar atsiderėjome susimetimas aplink Prezidentą ir nudavimas, kad nieko rimto neįvyko, būtų nepataisomas pažeidimas mūsų presyžui. Tada parodytų pasauliui, kad klaidos, blogi veiksmai nebus taisoma, ir kad mūsų valdžia tęs tai toliau”.

Lippmannas nurodo, kad viršūnėms suvažiavus Paryžiu, apgyhos sekretorius Thomas Gates davė įsaką budėti, o tai panašu į karo skelbimą. Tai negalėjo gerai paveikti į TSRS. Tai buvo kaip ir provokavimas premjero Chruščiovo griežtai pasmerkti JAV politiką ir neturint nieko bendro su jos vedėjais. Jis teigia:

“Ir tai buvo darbas ne kokio nors užmiršto pulkininko Turkijos airpote. Tai buvo darbas apgyhos sekretoriaus. Tada buvo biskų blogiau kaip pats šnipavimo žingsnis”.

Lippmannas stebisi, kad JAV vyriausybė gali taip elgtis turėdama reikalą su galinga valdžia, kuri yra va-

das viso komunistinio pasaulio. Blogesnio, neatsargesnio elgėsi jau sunku rasti. Jis baigia:

“Toji žala reikia atitaisyti pirma negu pradėsime atbudavoti generalį tarptautinį sugriuvimą ir atgausim patys savim pasitikėjimą”.

Kolumnistas Marquis Childs, kuris nuvykęs į viršūnių konferenciją, taipgi rašo:

“Nelaimė šios konferencijos buvo taip didelė, kad būtų bergžžia spėlioti kas bus ateityje. Bet šioj desperacijos valandoje būtina pažvelgti kas dėjosi pastaraisiais penkeriais metais”.

Penkeri metai atgal JAV buvo stiprioje pozicijoje. Į prezidentą Eisenhowerį, Gennovos konferencijoje, žiūrėta kaip Vakarų herojų, mat ginkluotų jėgų balansas buvo kitokis. Dabar jau kitaip. Childs teigia:

“Bet 1957 metais, su Sputniku pirmuoju, Tarybos atsiekė daug kamie pirmą vietą. Jų atsiekimai užrašyti skersai pasaulio horizonte vienas po kitam. Būdinga ir tas, kad jie pataikė pasisūti erdvėn laivą išvakarėse šios konferencijos.

“Tarybos taipgi triumfojo savo ekonominiu augimu. TSRS įtekė paplito į visus žemės kampus ir kampelius”.

Kinijoje dalykai žymiai

pakitėjo. Kinija sustiprėjo. Šioje viršūnių konferencijoje JAV politika tačiau nebuvo pakeista suderinimui su pakitusia pasauline situacija. Konferencija negalėjo vykti sėkmingai.

Childs taipgi pastebi, kad penkeri metai atgal:

“Buvo tendencija perstatyti Chruščiova dideliu gėriku ir juokingu žmogumi. O tai buvo toliausia nuo teisybės, kaip jau Chruščiovas geriausia tai įrodė, — jis yra atkaklus, apskrus, išmintingas, su geru sensu ir neturiniu sau lygaus tikslingumu”.

Praeities klaidos tačiau nemokino mūsų vyriausybės. Šnipavimo reikalu reagavimas tai geriausia parodo. Childs baigia:

“Jei pastarųjų kelių dienų tragedija — šnipavimas su šnipavimo incidento reagavimu — prives prie realizavimo — kad reikia kitaip elgtis, bus bent kas gero”.

Bet p. Childs stebisi, kad per tuos penkerius metus Vakarai taip mažai pasimokė ir iš pačių svarbiausių įvykių. O tas gali brangiai atsieiti.

Adlai Stevensoną taipgi sako, kad reikalavimas vieninai užginti prezidento Eisenhowerio poziciją reiskia reikalavimą užginti dideles klaidas, dideliu įsipainiojimus, o tuo užgyrimu gali būti paskatinta toliau tai testui, kas gali būti dideliai pavojinga. Amerikai, o ne Tarybų Sąjungai.

(Vilmis)

Chruščiovo Pasikalbėjimas su Žinomu Amerikos Biznesmenu ir Visuomenės Veikėju Sairum Itonu

Gegužės 19 d. rytą į Orli aerodromą susitikti su N. Chruščiovu, išvykstančiu iš Paryžiaus, atvyko žymus Amerikos biznesmenas ir visuomenės veikėjas Sairus Itonas su žmona.

N. Chruščiovas ir Sairus Itonas draugiškai ir nuoširdžiai pasikalbėjo. Sairus Itonas pasveikino Nikitą Chruščiova, paleidus tarybinį kosminį laivą, ir pasakė, kad šis įvykis vėl palvirtina tarybinių mokslininkų genialumą.

Savo ruožtu, N. Chruščiovas šiltai pasveikino Sairų Itoną tarptautinės Lenininės taikos premijos suteikimo proga. N. Chruščiovas pasibrazė, jog šios garbingos premijos paskyrimas Sairui Itonui turi juo didesnės reikšmės, kad jis yra vienas stambiausių Amerikos kapitalistų ir kad tai, vadinasi, rodo, jog ir kapitalistų tarpe yra žmonių, teisingai suprantančių dabartinę tarptautinę padėtį ir būtina reikalą valstybėms taikiai sugyventi.

Į tai Sairus Itonas atsakė, kad daug Amerikos kapitalistų gerbia Tarybų Sąjungą

ir jos įžymų vadovą, taip atkakliai kovojantį už taikos visame pasaulyje užtikrinimą.

— Aš džiaugiuosi, kad kovuju už taiką greta tokio įžymaus kovotojo, kaip Jūs, — sako Sairus Itonas, kreipdamasis į N. Chruščiova. Toliau Itonas pažymėjo, kad pompanija, kuriai jis dabar vadovauja, įsteigė pirmąsias JAV prezidentas Džordžas Vašingtonas. D. Vašingtonas sakydavo, — pasakė Itonas, — aš negaliu meluoti. Jis taip pat sakydavo, kad JAV užsienio politika niekuomet neturi būti grindžiama prietarais bet kurios kitos valstybės atžvilgiu.

Aš noriu, toliau pasakė Sairus Itonas, kad JAV užsienio politika grįžtų prie tų pagrindų, kuriuos padėjo Vašingtonas. Jis nemokėjo meluoti ir sakė, kad Jungtinės Valstijos niekuomet neturi vadovautis prietarais kitų valstybių atžvilgiu.

N. Chruščiovas atsakė, jog jis įsitikinęs, kad amerikiečių tauta anksčiau ar vėliau iškels vadovauti ša-

liai tokius valstybinius veikėjus, kurie sveikai vertins tarptautinę padėtį ir būtina reikalą užtikrinti taikų sambūvį tarp valstybių, priklausančių skirtingoms socialinėms sistemoms. Juokais N. Chruščiovas pridūrė: kai nugalės komunizmas, tai geriausiai kapitalistinio pasaulio organizatoriai ras galimybę panaudoti savo išgales vystant ekonomiką. Aš tuo pasirūpinsiu.

Sairus Itonas pranešė N. Chruščioviui, jog jis ketina atvykti į Tarybų Sąjungą rugsėjo mėnesį ir dalyvauti mokslininkų pasitarime už tarptautinio įtempimo mažinimą, už taikos stiprinimą. Jis pareiškė viltį, kad šis pasitarimas bus sėkmingas ir duos rezultatų, kurie padės politiniams veikėjams eiti teisingu keliu.

N. Chruščiovas supažindino S. Itoną ir jo žmoną su Tarybų Sąjungos maršalu R. Malinovskiu. Jūs, kaip senus pažįstamus, sveikino A. Gromyko.

N. Chruščiovas patarė S. Itonui ir jo žmonai išnaudoti savo kelionę į Tarybų Sąjungą ne tik dalyvavimui pasitarime, bet ir poilsiui.

— Mūsų šalyje labai geros sanatorijos, — pasakė jis, — kreipdamasis į Sairų Itoną ir jo žmoną, — Jūs ten galėsite gerai pailsėti. Jūs būsite mūsų laukiami svečiai.

Sairus Itonas ir jo žmona padėkojo už šį kvietimą.

— Iki susitikimo Maskvoje, — pasakė N. Chruščiovas, — šiltai atsisveikindamas su Sairum Itonu ir jo žmona.

(Tiesa)

Margumynai

Grupė industrialistų, kurie priešingi žėsimui JAV užsieninės paramos, apskaičiavo, kad ta parama kainavo Jungtinių Valstijų piliečiams:

Du kart daugiau negu išmokėta visų rūšių socialės apdraudos, įskaitant pagalbą akliems ir paliegiams.

Tris kartus daugiau, negu išmokėta fermerių programos vykdymui po antro pasaulinio karo.

Septynis kartus daugiau, negu visokios išlaidos atominės energijos vystyme, visose jos farmose.

Arba 10 nuosimėjų visokių mūsų šalies skolų, kurios sudaro pusantro trilijono dolerių.

Orlaivių kompanijos per 1959 m. padarė rekordą pervežimų keleivių ir prekių. Pervežė 55.9 milijono žmonių, arba veik 7 milijonus daugiau negu 1958 m. Prekių pervežė 16.3 procento daugiau, negu 1958 m. Pelnas padidėjo ant 20

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Stukas, Montreal, pa-keisdamas adresą, pirmas atsiliepė su vasarine parama dėl Liaudies Balso, prisiuntė \$5.00 aukų.

P. Malinauskienė, Chicago, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Dr. A. K. Butko \$5.50 aukų.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo C. Gelčio \$1.00 aukų.

M. Vidruk, Winnipeg, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Motejuno \$2.00 aukų.

S. S. Zostautai, Orillia, Ont., per hamiltoniečius A. Petronius paaukojo torontiečių ruošiamam Liaudies Balso piknikui gražią ir vertingą dovaną.

V. Matonis, Toronto, westoniečių Židžionų medžio išdirbinių įmonėje padarė ir paaukojo labai svarbų įrankį dėl Liaudies Balso išsiuntinėjimo — adresavimo reikalo.

Alg. Buvarskis, Kaunas, T. Lietuva, prisiuntė žurnalų ir knygų virš 20 rub. vertės.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

milijonų dolerių. JAV yra 1.894 orlaiviai, kurių tik 84 sprausminiai. Kasdieną gali pervežti 109.710 žmonių, kuomet 10 metų anksčiau tik 35.000.

Jungtinių Tautų apskaičiavimu, pusė viso pasaulio jaunuolių neturi progos lankyti mokyklas. Azijos, Afrikos, Vidurinių Rytų ir Lotynų Amerikos jaunimas neturi progų įsigyti nė pradinio mokslo, nes iš jaunų dienų turi užsidirbti sau pragyvenimą.

Tose pasaulio dalyse yra trūkumas mokyklų, bet ir kur jų yra, nėra progos jaunuoliams jas lankyti, nes be jų darbo, šeimos neuždirba pragyvenimui, nors daugelyje vietų dirba ir po 15 valandų į dieną.

Petriškis

Išmetė Tymsterius iš Darbininkų Kongreso

OTTAWA. — Kanados Darbininkų Kongresas išmetė Tarptautinę Tymsterių Broliją su 40.000 narių.

Tymsterių unija buvo apkaltinta norint pasiglemžti gelžkelių klerkų broliją.

Tai reiškiny, kuris pasireiškia ne vien tymsterių tarpe. Eilė kitų unijų nori paveržti silpnas. Vietoj organizavimo dar neorganizuotų darbininkų.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

J. Urbanavičius, gavęs atostogų, išvažiavo į Čikagą pasisvečiuoti pas brolių.

M. Čeponienė turėjo operaciją Viktorijos ligoninėje.

A. Žilinskienė randasi Generalinėje ligoninėje, kur jos sveikata tirama.

Linkiu ligonėm greitai pasveikimo.

Montrealo policija vėl perspėjo, kad pradėti skleisti netikri kanadiški popieriniai pinigai po \$100. Du platintojai suimti.

Važiuotės saugumo lygos surinktom žiniom, daug auto nelaimių įvyksta iš priežasties žmonių, sėdinčių šale vairuotojo, kurios dažnai mokina vyrą važiuoti.

Praktika parodžius, kad žmonių įsikišimas dažnai sumaišo vairuotoją.

Patariama šale sėdintioms žmonoms dėvėti tamsius akinius. Tada jos nesinervuos ir nekliudys vairuotojo.

Montrealo sveikatos departamentas savo biuletine ragina visus montrealiečius iki 20 metų amžiaus būtinai čiepytis nuo polio, jei dar neaičiėpyję trečiu kartą.

Išičiepyjimas nieko nekalkuoja.

McGill universitetą baigė 1,300 studentų. Jų tarpe nemažai iš kitų šalių.

Panelė L. Maroselli, 69 metų amžiaus, ir jos sesutė Margaret, 70 metų, dažnai elgetaudavusios gatvėse dėl pragyvenimo. Apartamente, kur jos gyveno, jos buvo atarastos vos gyvos iš bado.

Jas nuvežus į ligoninę ir padarius kratą apartamente, buvo rasta \$100,000 pinigais ir kitokių vertingų popierių.

McGill universiteto surinktom žiniom, Montreale ir apylinkėj šiemet būsią nepaprastai daug uodų ir juodųjų musių.

To priežastis tame, kad

upės buvo išsiliejusios toli nuo krantų ir tokiu būdu sudarė geras sąlygas veistis.

Vasarnamei savininkams pataria išpurkėti kotedžius DDT, kuomet jų aplėidžiami viduryje savaitės.

Praėjusiais metais 1,200 kanadiečių prarado gyvybę vandenyje.

Daugelis iš jų būtų buvę išgelbėti, jeigu būtų buvę gelbėjimo ekspertų.

St. John Ambulance dođa pamokas veltui, kaip gelbėti prigėrusius.

B. K.

Atsiprašome

Praėjusiam LB numeryje Montrealo žiniuose įvyko klaidą. Vietoj Margelaitės turėjo būti Nargelaitė. Atsiprašome. — Red.

Ateizmo Pradininkai

J. Jurginis

Istorijos mokslų kandidatas

Feodalizmo laikais visoje Europoje krikščionybė buvo viešpataujanti ideologija. Tik viduramžių pabaigoje, ryšium su naujos visuomenės klasės — buržuazijos — atsiradimu ir jos kova dėl valdžios, ėmė klostytis pažiūros, kurios atmetė tikėjimą į antgamines jėgas ir ėmė aiškinti gamtos bei visuomenės reiškinius gamti-

niu ir ekonominiu priežastinumu. Ateizmas, atsiradęs vergovinėje antikos visuomenėje, vėl tada ėmė atgyti.

Lietuvoje pirmieji ateizmo pėdsakai aptinkami XVII amžiuje. Čia ateizmo pradininkai buvo du mokyti bajorai — Loveika ir Lyščinskis. Apie Loveiką labai maža težinoma. Bažnyntiniuose ir pasaulietiniuose XVII amžiaus raštuose jis vadinamas ateistu, ir Vilniaus vyskupas turėjo atiduoti jį bažnyntiniam teismui. Tačiau reikia nepamiršti, kad katalikų bažnyčia protestantus, arijonus ir kitus kitatikius gana dažnai vadindavo ateistais.

Loveiką buvus ateistu rodo tai, kad jis už savo pažiūras buvo atiduotas į teismą, o tuo tarpu liuteronai ir kalvinai dėl savo tikėjimo XVII amžiuje nebebuvo teisiami. Nors jie buvo persekiojami, bet, pagal feodališius Lietuvos įstatymus, jų tikėjimas buvo laikomas legaliu. Teisiami buvo tik arijonai ir ateistai. Kokias pažiūras Loveika skelbė, nėra žinoma. Tiriant Vilniaus vyskupystės archyvą, gal pasiseks ką nors daugiau apie jį sužinoti.

Kazimieras Lyščinskis už ateistinio veikalo parašymą buvo suimtas, nuteistas ir 1689 m. kovo 30 d. sudegintas ant laužo. Apkaltinimas ir nužudymas, žinoma, dar nėra įrodymas, kad Lyščinskis tikrai buvo ateistas. Viduramžiais nuo inkvizicijos nukentėjo tūkstančiai vyrų ir moterų, apkaltintų susidėjimu su velniais bei piktosiomis dvasiomis, bet šiandien vargu berasime žmonių, kuri tikėtų nužudytųjų kaltumu.

Negausioje feodalizmo ir

kapitalistinio laikotarpio literatūroje vyrauja nuomonė, kad Lyščinskis nebuvo ateistas, o tik jėzuitų ir vyskupų gėbimo, obskurantizmo ir savavaliavimo auka. Netgi katalikiškieji autoriai jį vadina tariamuoju ateistu, nes jiems dabar lengviau yra mesti šešėlių jėzuitams, taip pat Lietuvos ir Lenkijos vyskupams, paskelbti nužudymą nesuipratimu arba grubia klaida, negu pripažinti faktą, kad XVII amžiuje Lietuvoje jau buvo ateistų ir kad už ateistines pažiūras bei ateistinius raštus žmonės buvo žudomi.

Kazimieras Lyščinskis mokėsi Vilniaus akademijoje ir buvo įstojęs į jėzuitų ordiną. Po dvylikos mokslo metų, kai jam buvo belikę padaryti ištikimumo popiežiui įžadą ir įsišventinti kunigu, jis tų šventinimų nepriėmė, įžadų nepadarė, iš jėzuitų ordino išstojo ir iš akademijos pasitraukė. Po to jis grįžo į savo tėvo dvarelį Lietuvos Brastos paviete. Ten begyvendamas ir būdamas net kelių teismų nariu, Lyščinskis domėjosi teisės ir filosofijos mokslais.

Į Lyščinskio išstojamą iš ordino ir atsisakymą šventintis kunigu jėzuitai, žinoma, abejingai nežiūrėjo; jiems buvo svarbu sužinoti tokio pasielgimo priežastį. Lyščinskis buvo sekamas. Bajoras Bžoska dažnai lankydavosi Lyščinskio namuose, kalbėdavosi su juo pasaulėžiūros klausimais ir matė, kad jo pažiūros yra priešingos jėzuitų pažiūroms. Naudodamasis Lyščinskio pasitikėjimu, Bžoska pavogė 15 sąsiuvinių (iš viso 260 lapų) Lyščinskio raštų. Pavogtieji raštai turėjo būti įrodymas, jog Lyščinskis — didžiausias valstybinis nusikaltėlis, nes juose dėstomos pažiūros ir tiesiog teigiama, jog dievo nėra. Bžoska Lyščinskio raštus įteikė Vilniaus vyskupui Konstantinui Bžostovskiui, kuris pavedė Vilniaus jėzuitams susipažinti su jų turiniu ir pasakyti savo nuomonę. Jėzuitai nusprendė, kad raštai yra aiškiai ateistiniai.

Po tokio sprendimo vyskupas Bžostovskis kreipėsi į Lietuvos ir Lenkijos karalių Joną Sobieski, prašydamas įsakymo Lyščinskiui suimti. Karalius įsakė Lietuvos etmonui Kazimierui Sapiegai Lyščinski, kaip nusikaltusį dievo įžeidimu, suimti. Lyščinskio areštas negalėjo būti pagrįstas jokiais to meto Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės įstatymais, todėl vyskupas išgavo karaliaus, kataliko fanatiko, leidimą laikyti Lyščinski vyskupo privačiame kalėjime.

Lyščinskio bylai spręsti Bžostovskis sudarė iš šešių vyskupų ir vieno kardinolo bažnyntinį teismą. Šis teismas, nė neleidęs Lyščinskiui

gintis bei pasiaiškinti, pripažino, kad jis ateistiniais raštais įžeidęs dievo didybę. Už tai Lyščinskiui turinti būti skirta mirties bausmė. Bet mirties sprendimą paskelbti ir jį įvykdyti galėjo tik pasaulėtiškas teismas. Lyščinskio byla buvo perduota į Žečpospolitos seimo arba karaliaus teismą. Šis teismas sprendė ypatingai svarbias bylas, tokias, kaip karaliaus didenybės įžeidimo, senatoriaus užmušimo ar sužeidimo ir panašias. Tokios rūšies byloms seimo teismas buvo pirmoji ir paskutinė instancija. Jo sprendimo nebuvę galima apskųsti, nes jį padarydavo pats karalius. Todėl teismai vykdavo seimo metu, teisdavo karalius ir senatoriai, kurių žymią dalį sudarė Lietuvos ir Lenkijos vyskupai.

Lyščinski turėjo kas nors apskųsti, nes tuomet kiekvienoje byloje turėjo būti ieškovas. Skundėjas ir ieškovo pareigos atiteko Bžoskai, kurio vardu jėzuitai ir surašė seimo teismui skundą. Šio skundo tekstas — tyškus jėzuitiško tuščiažodžiamumo pavyzdys. Jame konkrečių faktų nėra, yra tik daugybė svaiciojimų prieš bedievius ir bedievybę. Užteko to, kad Lyščinskio parašytame veikle pakartotinai teigiama, jog dievo nėra ir daroma išvada, kad ne dievas sutvėręs žmones, o atvirkščiai, — žmonės sukūrę dievą: jo manymu, nėra pragaro ir dangaus. Skunde rašoma: "Naujasis ir senasis šventojo rašto testamentas, pasak jo gėdingo teigimo, Kristaus ir Mozės išmanymu ir išgalvojimu sukurti. Bet šioje pakopoje tas iniršes prieš dievą atskalūnas nesustojo, bet dar ėmėsi klaidinimo, tvirtindamas, jog ir jis esąs tos pačios nuomonės apie dievą, kaip ir kai kurie teologai. Piktai juos apkalbėjo ir pabiauėjo, sakydamas, esą, prastus žmones mėgstama gąsdinti pragaru, kaip negerus vaikus tėvas baugina rykšte, norėdamas atitraukti nuo blogo: žadėdami skaiestyklą, tesiekią sau naudos".

Lyščinskis teigia, kad jungtuvės esąs civilinis teisinis aktas, o ne koks nors šventas sakramentas. Dėl to skunde įrašytas toks svaiciojimas: "Iš dangaus jis padarė tuštybę, į dieviškąsias vietas prisodino chimėrų, protingąsias ir nemirtingąsias žmonių sielas sulygino su galvijais. Viso pasaulio vyresnybę, paties pono dievo padalytą į tiek grupių, karalysčių ir monarchijų, sujaukė su laukiniais garmantais, norėdamas turėti pasaulį be valdovo, pilį be viršininko arba kunigaikščio, šventyklas be kunigo, miestus be teisėjo. Garbingą moterystę ir panelišką skais-

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

tyklą pavertė paprasta šunide, leisdamas giminaičiams tuoktis ir lauzyti gamtos įstatymus".

Bžoskos skundas, parašytas lenkų ir lotynų kalbų mišiniu, kupinas plūdimosi ir dviprasmybių, buvo įrašytas į seimo teismo knygas, ir byla prieš Lyščinskį oficialiai buvo pradėta. Lyščinskis iš Vilniaus buvo nugabentas į Varšuvą, kur 1689 m. pradžioje rinkosi Zečpospolitos seimas. Seimo teisme, kuriame pirmininkavo karalius, buvo ištisai perskaitytas Bžoskos skundas. Jį skaitęs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės instigatorius (prokuroras) Jonas Kurovičius plūdumus dar pagausino. Iš pradžių jis kreipėsi į karalių, pareikšdamas, kad bedieviškas Lyščinskio nusikaltimas ligi šiol Zečpospolitoje esąs negirdėtas dalykas, už kurį galinti atsakyti kraujo klanu visa tauta.

Vyskupai - senatoriai, priėmę kaltintojui, savo kalbose įrodinėjo, jog Lyščinskis esąs daug didesnis nusikaltėlis negu bet koks eretikas. Eretikai įžeidę ir paniekinę bažnyčią, atsimetę nuo jos, bet dievo jie nepaieigia. Pasak jų, nieko nėra baisesnio, kaip ištarti žodžius, jog dievo nėra. Lyščinskis paniekinęs dievą, jį atmetęs ir todėl įvykdęs iš visų galimų nusikaltimų didžiausiąjį. Jis turįs būti gyvas sudegintas ant laužo.

1689 m. vasario 28 d. svarstant, kokią bausmę skirti ateistui, vyskupas Zaluskis kalbėjo, kad deginimas turi būti prasmingas. Jie siūlė sudeginti Lyščinskį po to, kai jis tame pačiame lauže savo rankomis sudegins ateistinius raštus. Pasakui turinti būti nukirsta ir įmesta į laužą ranka, rašiusi burnojimus prieš dievą. Vėliau — nukirsta ir į ugnį įmesta nusikalstamų minčių pilna galva ir pagaliau įmestas kūnas. Sudeginimas buvo motyvuojamas tuo, kad šventoji žemė negalinti priimti netikėlio kūno. Karalius

Jonas Sobieskis seimo atstovams paskelbė nusprendį: Senosios Varšuvos turgaus aikštėje ant kryžkelės turi būti sukurtas laužas, kuriame minios akivaizdoje Lyščinskis sudegins savo raštus; paskui pasmerktąjį reikės išvežti už miesto ir gyvą sudeginti ant laužo, jo turtą konfiskuoti — pusę atiduoti skundėjui Bžoskai, o kitą pusę — valstybei; namus, kuriuose ateistas gyveno ir rašė, sudeginti, o lauką, ant kurio buvo nuteistojo sodyba, paversti amžina dykuma.

Kovo 30 dieną Kazimieras Lyščinskis buvo nužudytas. Kai ginkluoti sargybiniai vedė Lyščinskį į aikštę prie laužo, jėzuitų kolegijos auklėtiniai jį keikė ir drabstė purvais. Su jo turtu buvo pasielgta taip, kaip karaliaus sprendime pasakyta. Lyščinskis žuvo, nusipein-

damas pirmojo ateisto Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje garbę.

Kyla klausimas, kodėl katalikų bažnytinės viršūnės, karalius ir stambieji feodaliai - senatoriai taip žiauriai susidorojo su savo klasės

žmogumi, kuris niekuo prieš juos nenusikalto. Kodėl toks baisus ir pavojingas jiems atrodė ateizmas? Argi dėl to, kad Lietuvoje tai buvo naujovė? Mes klystame, manydami, kad antrojoje XVII (Pabaiga ant 12 pusl.)

DOMESII!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čieptų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway

PROVINCIOJŲ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiūsti savo siuntinius, galite juos prisiūsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūsisime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai! iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskitę savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siūsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$3.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

J. DOVYDAITIS

Molinis Puodas

Apyaksa

(Tąsa)

Kikilas beviltiškai mostelėjo ranka ir giliai atsiduso.

— Viskas, kas buvo neaišku, išsprendė... — tarė jis po pauzės. — Dabar man, tur būt, bus lengviau...

Mano bičiulis bandė net šypnelėti, lyg drąsindamas ir savarankiškai mane. Bet tai buvo graūi, negailestingai išplakto žmogaus šypsena.

Išėjęs iš Kikilo, neskubėdamas žingsniavau kažkokiomis nepažįstamomis priemiesčio gatvelėmis. Sukau iš vieno skersgatvio į kitą. Apšvietai praeivius. Jų veidų neatsimenu ir tur būt, niekad daugiau jų nesutiksiu. Mane lydėjo tragiška ir liūdna Kikilo šypsena.

Kaip aš pasielgiau, jei atsidurčiau jo padėtyje?

Fą darytumėte jūs?

Užėjau pas Gražiną. Ligonis gulėjo pusiau sėdomis, apkamšytas pagalvėmis. Jis čiulpė sutrintą obuolių košelę, lingavo kaulėta, smarkiai apdžiūvusią galvą su pliku, melsvu pakaušiu ir žiūrėjo į mane susirūpinęs, tarsi pirmą kartą būčiau apsilankęs jo bute.

Mes susitarėme su Gražina, kad ji rytoj paaukos savo seštinę dieną, nueis į Kikilo butą, kol jis užtruks fabrike, pašeiminkaus, pažais su vaiku. Ligotam seneliui padės kaimynė.

Mano nuotaiką ir rūpestį Gražina suprato be ilgų aiškinimų. Aš jai buvau dėkingas, kad ji beveik nieko neklausinėjo.

Ji tik nustebo, kad greičiau kaip visada susiruošiau išeiti. Aš nesiaiškinau. Labai surimtėjusi Gražina pažvelgė ligi vartelių. Ji tarsi kažko laukė, gal tų karštų žodžių, kuriais aš ją skatindavau ryžtis mudviejų laimėi, o ji vis atsikalbinėdavo: "Ne... dar palauk... kita sykį pasikalbėsime... Rytoj..."

Šiandien aš jos neįtikinėjau. Jaučiau slegiančią tūtumą. Neprisiminiau nė vieno švelnaus, intymaus, glamonėjančio žodelio. Kartuma slėgė širdį. Ar galima jumis tikėti, mergaitės?

Tur būt, aš pasielgiau taip pat, kaip Kikilas... Jei staiga pasirodytų, kad mano Gražina...

Beje! Tai pamišėlio mintys!

Netikiu!

Partorgas Laurelis gyvenė Antkalnyje, Smilčių gatvėje, viename iš daugelio nedidelių namukų, kurių čia pridėjo lyg baravykų po ge-

ro lietaus. Greta styrojo aukšti geležiniai keltuvai. Ilgomis rankomis jie tarsi laimino naują statybos kvartalą. Keturių aukštų namai, išstis atskiras miestas, augo į viršų vienu pasistiebiu.

Laurelis, mėlynu sportininko treningu, vaikštinėjo po kambarį. Langas buvo aptrautas penkais ar šešiais vazonėliais su kaktusais. Čia buvo gana ankšta — lovatės, kanapa, spinta. Iš gretimio kambario girdėjosi dundės, triukšmingi vaikų balsai, radijo traškesys.

— Mano gvardija! — tarė Laurelis, tvirtai uždarydamas duris. Ir šypsodamasis pridėjo: — Triukšmo ne mažiau, kaip mūsų fabrike! Trys sūnūs ir duktė. Su mergaite mažai vargo, bet šie trys... Aną dieną susikibėjo ir emė radiją ardyti. Parėinu — ant stalo guli aparatas, ligi paskutinio kaulelio išnarstytas. Man plaukai ant galvos pasišiaušė!

— O jie?

— O šie meistrai net nemirktelėjo! Kažkas, girdi, džeržga, norim rasti kliūtį. Aš į juos ir pažiūrėti negaliu. Tikri anarchistai!

Laurelis kvatojosi. Jo veidas išraudė, o kulkos pėdsakas ant žando pasidarė tamsesnis.

— Ir ką jūs?

— Nespėjau jiems įkrestti, kaip mat, sustatė aparatą. Ir ką jūs pasakysit — džeržgėjimas dingo! Girdi?

Gretimam kambarij sruvo dzūkiška melodija: "Pasvarseyk ancela, tyliai plūkiudama..." Svariai dirbo radijo aparatas ir matėsi — tėvas labai patenkintas savo nenuoramomis.

Aš pasakojau Laureliui Kikilo nelaimės.

— Pala, — įsiterpė jis. — Dimitravos stovykla? Mirė darbo stovykloje? Kaip, kaip jos tėvo pavardė?..

Pasakiau. Laurelis kažką atkakliai stengėsi prisiminti.

Dimitrava... Paskutinis Smetonos režimo ramstis. Laurelis buvo vienas iš penkių, kuriuos pirmuosius atvarė į šį Zemaitijos užkampelį, į naujai įsteigtą priverčiamojo darbo stovyklą. Čia trėmė be teismo, be įrodymų, vienu parašo brūkštelėjimu. Kiekvieną vakarą ir rytą kalinius išrikuodavo patikrinimui. Reikėdavo giedoti himną. Policininkai stovėdavo prieš rikiuotę. "Garšiau!" — rėkdavo jie, atidžiai žvalgydamiesi į suimtųjų veidus.

"Ir šviesa, ir tiesa mūsų žingsnius telydi"... — bandė gūdavo himno žodžiai, o policininkai, gerai suprasdami savo pareigas, tykodavo. Jie ieškodavo tokio, kurio neįkvėpdavo himnas ir kuris nebliudavo visa gerklė. Ak, štai vienas iš dešiniojo rikiuotės sparno, antrosios eilės... Be ceremonijų policininkai čiupdavo tylesnį už atlapų, pašventindavo gumine lazda ir vilkdavo į karcerį.

— O karceris, žinot, koks? Tamsus bulvių rūsys... — Laurelis atsistojo. Atsiminimai jį dirgino. Perėjo kambarį, sustojo prie lango, pastūmė kaktuso vazonėlį.

— Karceris — tamsi skylė žemėje... Šiltas maistas tik trečią parą. Be švicos, su varlėm, drėgme ir purvu. Mylėk Smetonos tėvę — nepateksi priverčiamo darbo stovyklon! Taip auklėjo Dimitravoje. Ir atmenu, vienas ypač atkaklus kalinys iš to rūsio beveik neišėdavo. Išbuvo daugiau kaip metus. Ištino, žaidzdomis ir pūsiėmis išbėrė jo veidą ir kūną, išklibo ir sukraujavo dantys. Bejėgė išvežė kažkur. Kalbėjo, kad jis mirė. Ar tai ir nebus Aurelijos tėvas?..

Laurelis susinervavęs barbeno krumpliais į stalą. Girdėjosi vien sunkus, erzinantis, neramus beldimas. Neramus, kaip jo ir kaip mano mintys.

— Tick metų... Kiek mes smogėm, kad sunaikintume viską, kas žaloja žmogų... O šit — skeveldra, mažesnė ar didesnė, tebelikusi. Ji skaudžiai duria.

Jis sėdėjo tiesiai, pačius atmetęs, truputį prisimerkęs.

— Mano mielas, — Laurelis uždėjo ant peties ranką, — mudu pražiūrėjome... Ir tu... Ir aš! Kaip bebūtų sunku prisipažinti — o vis dėlto taip... Užmiršom svarbiausią — įkvėpti žmogui, dėl ko jis gyvena, parodyti jam gyvenimo grožį, išmokyti jį naudotis... Bijau, kad Kikilo buvusios meilės mudviem jau nepavyks suklijuoti. O ar bereikia viso to? Vėlu... Visa priklauso vakarykščiai dienai. Tai, kas kliudo, griaua, stabdo mus. To, ko nekenčiame, — neginsime...

Laurelį pagavo kažkokia nauja mintis. Jis į mane pažvelgė savo pilkomis, gudriomis akimis. Tyrinėjo. Man pasidarė nesmagu. Atrodė, kad jis nusišuka nuo Kikilo, jam neįdomi ši suirusi šeima. Laurelis pabūgo sudėtingos problemos.

— Kur jų kaltė? — staiga greitai paklausė Laurelis. — Pagrindinė Kikilo kaltė — prisitaikymas. Juodu nepatikrino, ar tai yra abipusis ir gilus jausmas. Prisi-taikė, ne aktyviai dalyvavo. Jis norėjo būti gražios vitrinos šeimininkas ir gėrėjosi

moters siela per susižavėjimo stiklą. Storas šis stiklas. Daug ką jis uždengia... O kada staiga sudūžta vitrina — skeveldros skaudžiai sminga. Lieka vien didelis skausmas. O gal ir gerai — skausmas ne tik kankina. Jis ir grūdina.

Sėdėjau paniures. Štai turėjau draugą. Jis buvo laisvas žmogus. Kažko laukė, kažkur skubėjo, ieškojo... O dabar? Tikriausiai šį vakarą jis tegalvoja, kad aplink visa beprasmiška, išsigimę, žema ir apgaulinga. Mes buvome abejingi ir leidome jam užsidaryti stiklinėje verandoje. Anksčiau jis neišvaizdavo gyvenimo be Aurelijos. O dabar negali įsivaizduoti, kad galėtų gyventi su ja. Mes ligi šiol žinojome gyvenimą gražų, teisingą ir šviesų. O štai priversti pažinti ir jo šešėlių... Betgi kodėl taip vėlai pažinome? Gražus indas sudužo ir liko vien sukės. Prisiliesk — kiekviena iš jų žeidžia.

Laurelis pakilo, išėjo į kitą kambarį. Girdėjau, kaip jis savo šeiminkai kažką kalbėjo. Dengė stalą. Skambėjo peiliai, šakutės, lėkštės. Grįžęs atgal, jis linksmai patrynė delnus ir tarė:

— Pavaišinsiu zuikio kulšimi... Baigiam ilgąsį grauzti. Nedaug liko, bet paragauti užteks. Sekmadienį buvau Vilkiyoje, o kiek ten stirnų, brolyti... Aš viens pats aštuoniolika suskaičiau. Atgyja mūsų fauna!.. Kada nors ir stirniena pasigardžiuosim. Stok, eime prie stalo. Su žmona, su vaikais supažindinsiu. Tu dar viengungis? Ar ne per ilgai dairaisi? Sava gūžta — atsigai-vinimas...

Ir tarytum susigriebęs, kad netinka džiūgauti savo laime, stovint prie kitos laimės griuvėsių. Laurelis sustojo prieš mane ir tarė:

— Visos ligos išgydomos. Ir tave mes padarysime daktaru! Pažiūrėsime, ar tu drąsus vyras. Juk reikia labai tiksliai žinoti, kada smerkti, neapkęsti, o kada žengti ir sunkų žingsnį. Tavo? Vėlu... Visa priklauso ištiesti ranką grimtančiam. Tur būt, mes apgausime tavo didįjį priešą — neatlaidų draugą Ridiką!

Laurelis labai smagiai nusikvatojo. Šią akimirka jo linksmumas man buvo nesu-prantamas.

Mano patarimas padėjo. Direktorius sekretorė kitą rytą atėjo į fabriką nepaprasta šukuosena: du plaukų bokšteliai lyg avinuko ragučiai styrojo ant kaktos, o pakaušyje maskatavo kuodas, panašus į išsikedenusią eržiliuko uodegą. Jos antakiai buvo rūpestingai pajudinti, blakstienos pašiauštos, o lūpos padažytos. Pečius gobė balta šilkinė skarelė, ant krūtinės žvilgėjo sidab-

rinė saga, o ant rankų cinkosė spalvoto stiklo apyrankė. Margaplunksnė kanapių baidyklė! Ji rimtai norėjo nukonkuruoti žinomiausias kino žvaigždes.

Ceche sekretorė pasirodė tada, kai kino studijos vyrukai statinėjo savo medinius trikojus, spragčiojo ir bandė lempas.

Prie lentos, ant kurios iškabindavo direktoriaus pagyrimus, papeikimus ir komandiruočių įsakymus, sekretorė keturiais smegtukais prilipino ką tik mašinėlė primargintą lapelį.

Aš jo skaityti nesiskubinau.

Žinojau, kas ten parašyta. Dirbau su savais, net akių nekilstelėdamas. Kartais pažvelgdavau į savo brigadą. Kaip mes gražiai ir darniai sugyvenome, viens kitą su-pratome ir atjautėme. Graudulys, neaiškumas ir baimė suvirpindavo paširdį. Bet tvardžiausi, kaip ir pridera buvusiam tankistui ir geriausio darbininkų būrio fabrike brigadinnikui.

Pirmasis mane užkalbino Jackus. Jo vokai neramiai mirksėjo, jis virte virė bo-bišku smalsumu. Žiūrėjo į mane, kaip į keistuolį, pasiruošusį su kosminiu laivu šauti į baisią, juodą tamsą.

— Tu pats ar tave priver-tė? — klausė senis. Jo akyse maišėsi ir piktumo drumz-lės, ir nustebimas.

— Viskas ten parašyta... — neatsisukdamas į skėlbimų lentą, atsakiau.

— Raštai raštais, o kaip iš tikrųjų?

— Skaityt, dėde, moki. Ten pasakytą.

— Gramdot prisvilusį puodą. Su heroizmu... — gincijosi Jackus. — Manęs neapgausi, su heroizmu...

Ir jis nuėjo, kažką po nosimi bambėdamas ir gužči-damas pečiais.

Prasidėjo filmavimas. Užsidedė skaitūs prožektoriai. Ridikas su savo aktyvistais įnešė gėdos ženklą atsilikė-liams — plačiagerklį molinį puodą. Šalia jo kažkur vietelę surado ir mūsų puošni sekretorė. Ji laiko žalsvą by-lą su puodo įteikimo doku-mentais.

Prieš stiklinę aparatų akį stovėti nelabai jauku. O ypač tas karštis! Prožektoriai svi-lino lyg prie elektrinės grū-dinimo krosnies. Prakaito upokšniai varvėjo mano smilkiniais.

Aš pajutau Kikilo petį.

— O aš kur? — sušnibž-dėjo jis.

— Būsi brigadoje, greta. Kartu būsim.

— Ačiū... — jis buvo iš-blyškęs, lūpos tirtėjo.

Emė čirkšti aparatai. Dar labiau nušvito lempos. Partorgas kalbėjo apie naują darbo draugysstės iš-raišką, apie tai, kad į atsilie-kančius mes negalime žiūrė-

ti abejingai, kad geriausias fabriko brigadininkas savanoriškai imasi vadovauti blogiausiai brigadai. Perima brigadą tokią, kokia yra — su klaidomis, gėdos ženklais, su visu jos bloku kraičiu... "Gražint gyvenimui žmones ir jų šlovę!" — užbaigė savo trumpą, garsią ir gana sklandžiai pasakytą kalbėlę Laurelis.

Ridikas, visiškai nelinksmas, bet labai iškilmingai pasitempęs, man padavė molinį puodą. O, koks jis sunkus! Man taip ir knietėjo tą biauzybę paleisti iš pirštų ir tekstelėti į grindis. Mačiau, kaip puošni sekretorė padarė elegantišką žingsnelį ir tikriausiai keliolikai sekundžių pateko į kino kaspiną... Aš nusišypsėjau. Laurelis lengvai kumstelėjo. Tai buvo ženklas — dabar man reikia tarti kelis žodžius. Užmiršau, ką buvau sugalvojęs. Prakaitas dar labiau pasruvo. Jaučiau, kad apykaklė limpa prie kaklo. Na, ir karšta nuo tų tempų, kurios savo šviesa lyg karštomis adatomis bado akis.

— Ką čia bekalbėti... — tariau pirmu galvon šovusiu žodžiu. — Apsilankykite būtinai kitą sykį, kai mūsų septintoji brigada šitą puodynėlę draugiškai tekstels į šiukšlyną... Ji niekam nebus reikalinga. Nei mūsų atsilikusiai brigadai, nei kitoms. Nebeliks molinio puodo laureatų!

Plojo. Filmuotojai savo aparatus išstūmė į kitą cechą. Ten išplaukė ir susirinkusiųjų dauguma. Pro stiklines duris matėsi mėlynas prožektorių žaibavimas.

Štai ir likau aš su naująja brigada. Elektrikas Čiečka atkišo papirusų pakelį. Kikilas dar sykį paspaudė man ranką, bet be žodžių. Paspaudimas buvo tvirtas, kietas, broliškas.

Ant greitomis padarytos lentynėlės kūpojo savo pilvą išvertęs molinis puodas. Įskilusiu plyšiu lyg primerk-

ta akimi jis nebyliai žvelgė į mus. Atkakliai ir įdėmiai. Tarsi įžūliai siūlytų pabandyti jo ir mūsų jėgą. Aš buvau pasiruošęs šioms grumtynėms.

Elektrikas taip pat pasižiūrėjo į lentyną.

— Na, kvailas puodelis, kiek dar tau liko gyventi? — garsiai tarė Čiečka. — Už ko stversimės, brigadininke?

Vakarą praleidau su Gražina. Aš jai pasakojau, kas įvyko fabrike ir kad dabar mano alga gerokai sumažėjo, reikia daug daug pasitempti. Dabar aš jai nebjūvėsiu, ir ji gali kiek nori atidėlioti vestuves, kol aš vėl užkopsiu ten, iš kur atsitraukiau...

— Aš nesutinku atidėlioti... — staiga tarė Gražina. Ji prisiglaudė ir pirmą kartą pati manė pabučiavo. Jos vaikiškos akys buvo drėgnos, spindėjo net vakaro prieblandoje, o skruostai buvo labai karšti. Iš jos srūte srūvo tykus ir nuoširdus paklusnumas. Aš apkabinau ją. Tvirtai, truputį virpėdama, Gražina visu kūnu prigriūdo.

Man norėjosi džiaugsmingai sušukti, taip, kad sukambėtų nakties tamsoje užsnūdęs parkas, krūptelėtų šimtametės liepos, pabustų paukščiai, nušvistų saulės šviesa takai.

Ar matote, ar girdite, ar žinote — aš nesu molinis puodas!

Sugautas Piktadarys

S. KARPĖ

Izraelio vyriausybė pasiskelbė, kad sugautas ir uždarytas kalėjime Adolfas Eichmannas. Kas jis toks buvo ir kokie jo nusikaltimai?

Eichmannas yra vienas iš didžiausių nacių nusikaltėlių. Jo buvo ieškoma nuo to laiko, kai užsibaigė karas. Jis buvo komandierius, kurio komandoje buvo vykdoma žydų naikinimo programa. Apskaičiuojama, kad buvo dujomis ir kitais būdais nužudyta 6,000,000 žydų.

Eichmannas vienam savo draugui pasakęs, kad jeigu vokiečiai pralaimės karą, tai jis nusižudys. Bet šis vilkas matyti norėjo gyventi, nors kitų gyvybė jam nieko nereikė. Jis nesižudė ir labai gabiai slapstėsi iki šio laiko.

Jis slapstėsis Vokietijoje iki 1950 metų. Kur jis buvo po to, veikiausiai bus iškelta viršun laike teismo.

Jungtinių Valstijų armija buvo sugavus jį Austrijoje gegužės 8 dieną, 1945 metais. Tą dieną, kaip žinia, baigėsi karas Europoje. Bet

Eichmannas tą pačią dieną sunaikinęs savo dokumentus ir SS uniformą. Jis buvo pulkininkas, bet apsirengęs eilinio orlaivyno kareivio uniforma, pasivadinęs kitu vardu ir tokiu būdu užslėpęs savo asmenybę. Amerikiečiai negalėjo atpažinti.

Amerikiečiai kartu su kitais vokiečiais perkėlė jį į kitą kempę, kur jis vėl pakeitė savo pavardę ir laipsnį. Dabar buvo jau Waffen SS leitenantas. Pabuvęs 18 mėnesių internacijos kempėje, jis pabėgo ir iki šio laiko nebuvo galima surasti.

Vakarų Vokietijos žiniomis, jis gimęs Solingene, Ruro srityje, kovo 19, 1906. Jo motina buvus katalikė, o tėvas — protestonas. Esą ir kitų davinų, kurie teigia, kad jis gimęs Austrijoje ir buvęs žinomas kaip Karl Friederich Eichmann. Dar kiti teigia, kad jis gimęs netoli Tel Avivo. Girdi, jis lankėsis mokykloje Palestinoje, kur jis išmokęs žydiškai. Iš ten išvykęs į Vokietiją lankyti universitetą.

SS dokumentai sako, kad jis lankęs vidurinę mokyklą Linz mieste, Austrijoje, kur jo tėvas buvęs visuomenės aptarnavimo kompanijos direktorius. Paskui įstojęs į vieną Austrijos institutą.

Kaip dešinysis ekstremistas, jis prisirašęs prie antimarksistų veteranų asociacijos Austrijoje 1932 metais. Vėliau įstojęs į Austrijos SS.

Yra teigimas, kad jis 1936 metais susirišęs su arabų teroristais, siuntęs jiems ginklus ir palaikęs ryšius tarp nacių ir Didžiojo Muftės.

1937 metais naciai pavedė jam studiją zionistų ir Palestinos klausimo. Keturiomis metais vėliau naciai davė jį "studijai" Eichmanno Autoriteto vardą.

Prieš tai jis vadovavęs žy-

dų emigracijai Vienoje ir Pragoje.

Eichmanno Autoritetas vėliau registravo visus žydus ir planavo jų sunaikinimą. Žydų klausimo išsprendimas buvo — žydų sunaikinimas.

Eichmannas buvęs girtuoklis, paleistuvius.

Budapešte, 1944 metais, jis asmeniškai prižiūrėjęs sunaikinimą nuo 180,000 iki 200,000 žydų, kaip sako New York Times.

Jis buvo autorius plano parduoti 1,000,000 žydų už 10,000 sunkvežimių ir 1,000 tonų kavos ir arbatos.

Kada vokiečių armijos pradėjo trauktis ir buvo aišku, kad teks palikti visus okupuotus kraštus, Eichmanno Autoritetui buvo pavesta surasti visus nužudytų žmonių kapus ir sudeginti lavonus, kad būtų sunaikinti pėdsakai. Nebuvo, tačiau, užtekintai laiko.

Slapstosi po pasaulį daugelis mažesnių žmogžudžių. Jie gyvena kitomis pavardėmis, iškraipytomis, klastotais dokumentais. Yra jų ir Kanadoje, jų tarpe ir lietuvių.

Ivairenybės

Daug žadantis plūgas

Ivairūs vibrorenginiai jau seniai naudojami technikoje. Vibrojėgoms šiuo metu surasta dar viena pritaikymo sritis — jos pritaikytos žemei arti.

Tarybiniai inžinieriai A. Šaldiajevas ir A. Šmulkinas sukonstruavo vibroplūgą, kuris yra pranašesnis už įprastus plūgus. Pirmiausia, vibrojėgos žymiai lengviau nugali dirvos ariamo sluoksnio pasipriešinimą. Vadinaisi, tuo pačiu reikės mažesnės traukiamosios jėgos. Tai reiškia, kad prie traktoriaus galima bus prikabinti daugiau tokių plūgų, arimo metu užimti platesnį lauko hačarą, arba naudoti mažesnio galingumo traktorius. Jeigu prisiminsime, kad arimo darbai atima daugiau kaip 40 procentų jėgos visų traktorių, naudojamų žemės ūkyje, tai, ariant vibroplūgais, atsipalaiduos šimtai tūkstančių arklio jėgų. Vibroplūgas turi dar ir kitų pranašumų. Juo galima giliau arti, be to, į paviršių išverčiama ne stambi velėna, bet smulkūs žemės grumsteliai. Juk jis pirmiausia susmulkina ariamąjį sluoksnį, o tik po to jį apverčia. Ariant vibroplūgu, nereikia dirvos net akėti. Taip prie to paties traktoriaus galima prikabinti ir sėjamąją.

Vibroarimas ne tik pagerins dirvos struktūrą, sutalpys nemažą darbo jėgos, bet tuo pačiu padės kovoti prieš piktžoles bei įvairiausių kultūrinių augalų ken-

Tokiais tai drabužiais moterų rengsis už 20 metų, kaip galvoja suknelių planuotojas Rodolphe, kurs suplanavo aprėdalą dėl "Open House" — CBC TV popietinės moterų programos. Modeliuoja Elena Domo.

kėjus, kurių gausu dirvose. Vibravimas sutrauko tankų plonyčių šaknelių tinklą, o stambias piktžolių šaknis nuverčia į pačią apačią, kur jos greit tampa puvėsiais. Žūva taip pat ir augalų kenkėjai. Įvairiausių vabaliukus aukšto dažnumo virpesiai kontūzija arba sunaikina.

Vibroplūgu galima arti ir žiemą.

Dirvai nuvalyti nuo sniego užtenka traktoriaus priekyje įtaisyti buldozerį. Išartą dirvą reikia vėl padengti sniego danga. Tai atlieka tas pats buldozeris antru atveju.

Žuvis-žvakė

Išilgai Ramiojo vandenyno pakrantės Šiaurės Amerikoje, nuo Aliaskos iki Oregono valstijos, veisiasi eulachonas — maždaug trisdešimties centimetrų ilgio žuvis.

Senovėje indėnai šią žuvį naudodavo savo būstams apšviesti, nes ji labai riebi.

Pro džiovintą eulachoną jie praverdavo dagtį ir išsičiūsusį jo galą uždegdavo. Išeidavo savotiška žvakė; ji degdavo lėtai ir vienodai.

Dabar iš eulachono gaminami riebalai, vartojami gydymui. Savo skoniu jie daug malonesni už "žuvų taukus", gaunamus iš menkės kepenų.

SANTIAGO. — Čilėj žemės drebėjimas pražudė jau daug žmonių. Vyriausybė praneša, kad pietinėj dalyj, kur įvyko dideli žemės drebėjimai, 936 asmenys žuvo ir 1,800 nesurandama. Bet yra manoma, kad viso žuvo apie 5,000.

Žemės drebėjimai dar vis kartoja ir žmonės gyvena didžiausioj baimėj.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių susirinkimas įvyks antradienį, birželio 7 dieną, 7.30 val. vakaro., 160 Claremont St.

Nariai kviečiami dalyvauti. Bus svarbių dalykų aptarti.

Taipgi primenam nariams pasižiūrėti į knygetes, ar sumokėti nariniai mokesčiai. Stenkitės mokėti laiku, kad nebūtumėt suspenduoti.

Kuopos Valdyba

Užbaigtuvės

Šį penktadienį, birželio 3 d., vakare, Lietuvių salėje, 160 Claremont St., įvyks Canadian Tribune, kanadiečių pažangaus angliško laikraščio vėjus užbaigtuvės, kur bus įteiktos dovanos geriausiai pasidarbavusiems vėjininkams.

Pajvairinimui parengimo bus įvairi programa. Norin-

tieji pasivaikinti bei pasi-linksminti, pasiūkti, — tu rės gerą progą linksmam vakarą praleisti.

Visi pažangūs lietuviai kviečiami atsilankyti.

Rengėjai

Winnipeg, Man.

Pranešimas nariams

Kadangi vasaros sezono žmonės laiką praleidžia prie vandenių arba maudynėse, tai SDKLSPD 7 kuopa savo mėnesinius susirinkimus nukėlė per 4 mėnesius, iš sekmadienių į pirmadienius. Dabar susirinkimai įvyks vietoj antro sekmadienio po pirmos, bus laikomi antrą pirmadienį po pirmos.

Neužmirškite, kad sekantis kuopos narių susirinkimas įvyks 13 d. birželio mėnesį, 8 valandą vakare, Lietuvių Klubo patalpose, 210 Manitoba Ave.

Kuopos Valdyba

ADDIS ABABA, Etiopija. — Čia atidaryta TSRS industrinė paroda. Ją atidarė imperatorius Selassie.

Toronto ir Bendrai Pietinės Ontarijos Lietuvių Ruošiamas

Liaudies Balso Metinis Piknikas

įvyks

Sekmadienį, Birželio (June) 26 d.

Eldorado Parke, prie Brampton, Ont.

Visus Liaudies Balso skaitytojus gyvenančius Pietinėje Ontarijoje labai prašome ruoštis dalyvauti šiame piknike. Windsor, Hamiltono, Londono, Delhi apylinkės ir Toronto Liaudies Balso rėmėjus prašome nominuoti ir rinkti kandidatus į šių metų LB pikniko žvaigždes.

Platesni pranešimai apie ruošiamą pikniką tilps vėliau.

Pikniko Ruošėjai

ATEIZMO PRO DININKAI

(Atkelta nuo 9 pusl.) amžiaus pusėje visi bajorai buvo giliai religingi ir dievobaimingi žmonės. Vyskupas Motiejus Valančius savo veikalė "Zemaičių vyskupystė" rašo, jog 1643 metais Zemaitijos vyskupas Jurgis Tiškevičius daug vargės beprašydamas bajorus, kad jie, atėję į Krakų bažnyčią, nusiimtų kepure ir nerūkytų pypkių. Bajorams bažnyčia dažnai būdavo pramogų vieta.

Dvarininkams buvo nepavojinga pasirodyti dievo nebijančiais ir visagalinčiais. Visai kitas dalykas buvo moksliskai įrodinėti dievo nebuvimą ir rašyti taip, kaip rašė Lyščinskis. Lyščinskio teiginiai, kad nėra dangaus ir pragaros, nėra dievo nei pomirtinio gyvenimo, kad žmonės sukuria dievus, buvo pavojingi visiems feodalams, o ypač dvasininkams, gyvenusiems iš religijos. Jie bijojo, kad tokios pažiūros nepaplistų liaudyje.

Lyščinskio pažiūros buvo progresyvios. Jų plitimas būtų prisidėjęs prie viešpataujančios feodalinės ideologijos griovimo ir prie naujų, pažangesnių visuomeninių santykių stiprinimo. Vyskypai dėl to ir pasirūpino, kad kartu su ateistu būtų sunaikinti ir jo raštai. Jie bijojo, kad ateistiniai raštai nepaplistų visuomenėje ir manė, kad žiaurus Lyščinskio nužudymas užkirs kelią at-

eity panašioms reiškiniams atsirasti. Religijos priešininkų žudymas, žinoma, trukdė plėstis naujai pasaulėžiūrai, bet visiškai užkirsti kelio ateistinėms pažiūroms negalėjo, kaip negalėjo išsaugoti ir paties feodalizmo.

Makartistai Kiša Savo Nosį Kanadon

OSHAWA. — Auto darbininkų unijos lyderiai nori praveisti makartiškus patvarkymus Kanados auto darbininkų tarpe.

Komitetas su E. Mazey (amerikietis, tarptautinis unijos sekretorius) paruošė

Torontiečių Kronika

Siaur partijos

Praėjusią savaitę penktadienio vakare Lietuvių salėje įvyko didelė siaur partija dėl J. ir H. Taylorų sūnaus Joe ir jo būsimos žmonos, kurių vestuvės įvyks šią vasarą.

Helen Taylor yra draugės Dabravolskienės duktė, o jos vyras kanadietis.

Kiek anksčiau buvo siaur party dėl Siriūnaitės, kurios vestuvės taipgi įvyks šią vasarą. Siriūnaitės motina yra vedusi su M. Šimkūnu.

Reporteris linki abejiems linksmų vestuvių ir laimingo gyvenimo.

Reporteris

raportą, kuriame buvęs Toronto apylinkės direktorius Paul Siren kaltinamas turėjus ryšius su komunistais laike 1955-56 metų streiko. Lokalas savo susirinkime nutarė atmesti tą raportą, bet Mazey dabar sako, kad lokalas neturi teisės tai padaryti.

Mazey ir kiti auto unijos lyderiai Jungtinėse Valstijose kiša savo makartišką nosį į Kanados auto darbininkų reikalus ir nori diktuoti jiems.

LONDON. — B. Hutton savo knygoj, kuri buvo paskelbta čia šiomis dienomis, teigia, kad garsiausias britų frogmenas (naras) Lionel Crabb yra Tarybų Sąjungoj ir tarnaujantis leitenantu laivyne.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akntu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apsildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto